

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

HODNOTENIE V PODMIENKACH SÚČASNEJ MATERSKEJ ŠKOLY

PaedDr. Eva Matuchová

2013

Meno autora: PaedDr. Eva Matuchová

Názov publikácie: Hodnotenie v podmienkach súčasnej materskej školy

Recenzenti: PaedDr. Zdenka Hlaváčová, PhD ; PaedDr. Jarmila Sobotová

Jazyková úprava: bez jazykovej úpravy

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum

Rok vydania: 2014

ISBN: 978-80-8052-775-4

OBSAH

ÚVOD	6
1 HODNOTENIE	10
1.1 Vymedzenie pojmu hodnotenie	10
1.2 Školské hodnotenie	11
2 VÝZNAM EVALVÁCIE V ŠKOLSKÝCH PODMIENKACH	13
3 EVALVAČNÉ MECHANIZMY V PODMIENKACH SÚČASNEJ MATERSKEJ ŠKOLY	16
3.1 Evalvačný mechanizmus výsledkov školy	17
3.2 Evalvačný mechanizmus pre ŠkVP	22
3.3 Evalvačný mechanizmus výchovno - vzdelávacieho procesu	25
3.4 Evalvačný mechanizmus riaditeľa	29
3.5 Evalvačný mechanizmus výsledkov učiteľa	32
3.6 Evalvačný mechanizmus výsledkov dieťaťa	36
3.7 Evalvačný mechanizmus rodiča a verejnosti	43
ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA	51
ZÁVER	52
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	53
PRÍLOHY	58

Zoznam skratiek a symbolov

ŠkVP	Školský vzdelávací program
ŠVP	Štátny vzdelávací program
UO	Učebné osnovy
OC	Obsahový celok
VVČ	Výchovno-vzdelávacia činnosť
VVP	Výchovno-vzdelávací proces, Výchovno-vzdelávací plán
ISCED 0	Štátny vzdelávací program pre materské školy

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Indikátory k určovaniu kvality súčasnej materskej školy
Tabuľka 2	Sledované ukazovatele pri hodnotení ŠkVP
Tabuľka 3	Evalvácia plánov VVČ
Tabuľka 4	Evalvácia plánovania obsahového celku
Tabuľka 5	Indikátory hodnotenia práce pedagóga
Tabuľka 6	Indikátory aktivít výkonov manažéra materskej školy
Tabuľka 7	Autoevalvácia učiteľa
Tabuľka 8	Sebahodnotenie dieťaťom
Tabuľka 9	Indikátory hodnotenia školy rodičmi

Zoznam ilustrácií

Obrázok 1	Oblasti evalvácie
Obrázok 2	Monitorovanie výsledkov evalvácie
Obrázok 3	Plán autoevalvácie
Obrázok 4	Hodnotenie VVP
Obrázok 5	Odporúčania k oceňovaniu dieťaťa
Obrázok 6	Význam portfólia
Obrázok 7	Indikátory ponúk školy

Zoznam príloh

PRÍLOHA A Pozorovací hárok k hodnoteniu kompetencií dieťaťa

PRÍLOHA B Diagnostický hárok k a hodnoteniu úrovne rozvoja dieťaťa

PRÍLOHA C Indikátory k určovaniu kvality súčasnej materskej školy

PRÍLOHA D Kritériá pre hodnotenie pedagogického zamestnanca školy

PRÍLOHA E Kritériá pre hodnotenie prevádzkového zamestnanca školy

PRÍLOHA F Písomný záznam o hodnotení pedagogického zamestnanca

PRÍLOHA G Písomný záznam o hodnotení riaditeľa školy

PRÍLOHA G1 Prílohová časť k hodnoteniu riaditeľa školy

PRÍLOHA H Evalvačný mechanizmus k zisťovaniu vedomostnej úrovne
dieťaťa z obsahového celku ZIMNÉ TAJOMSTVÁ

ÚVOD

Transformácia systému výchovy a vzdelávania prináša zásadnú potrebu zmeny edukačného procesu, potrebu zvýšenej aktivity a tvorivosti jeho aktérov, ale aj zásadnú reformu v evalvácii edukačného procesu v materskej škole. Ideálne pre súčasný kvalitný edukačný proces je vytvorenie funkčného systému internej evalvácie kvality školy, kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj práce učiteľa, ktorý by sa vhodne dopĺňal a vytváral komplexný obraz o pedagogickom procese, jeho výsledkoch a odhaľoval možnosti optimalizácie ďalšej práce.

Príspevok preto vymedzuje rámce na kritériá hodnotenia a tak spracováva ukazovatele efektívneho edukačného procesu súčasnej materskej školy. Snaží sa zdôvodniť postoje pri realizácii predkladanej problematiky s dôrazom na evalvačné mechanizmy, ktorých uplatňovanie v praxi je veľmi náročné.

Cieľom práce je priblížiť problematiku evalvácie ako užitočného nástroja na skvalitnenie hodnotenia práce školy, edukačného procesu a učiteľov. V súčasnosti chýbajú na meranie kvality školy nielen vhodné nástroje, objektívne indikátory a odborne pripravení pracovníci, ale aj vôľa, ochota a schopnosť kritickej sebareflexie vlastnej práce zo strany učiteľov aj vedenia. V práci preto poukazujeme na pozitívne stránky kvalitnej sebareflexie a autoevalvácie v edukačnej činnosti učiteľov predprimárneho vzdelávania. Zároveň chceme poskytnúť metodiku z ich zavádzania do praxe.

Vlastný záujem autorky a skúsenosti z oblasti školskej praxe manažmentu a jeho kvality, zavádzanie nového dvojúrovňového riadenia obsahu a systému edukácie do materských škôl – ŠVP, učebné osnovy, lektorovanie v národnom programe vzdelávania učiteliek materských škôl, boli podnetom k hlbšiemu štúdiu tejto oblasti s dôrazom na evalvačné mechanizmy, ktorých uplatňovanie v praxi je veľmi náročné, no nevyhnutné.

Prvá kapitola sa venuje témam, ktoré úzko súvisia s uvedenou problematikou. Vysvetľuje pojmy hodnotenie, školské hodnotenie a ich uplatnenie v edukačnom procese.

V druhej kapitole sa rozoberá význam evalvácie v školských podmienkach. Blížšie rozoberá pojmy hodnotenie (evalvácia) a sebaevalvácia (autoevalvácia).

Najväčšou je tretia kapitola, ktorá sa zameriava na kritériá hodnotenia aplikácie školského vzdelávacieho programu predprimárneho vzdelávania a výchovno-vzdelávacieho procesu. Analyzuje hlavné body hodnotenia riaditeľa, riaditeľom učiteľa, dieťaťa a rodiča s verejnosťou.

Výsledkom hodnotenia - evalvácie ako procesu sebareflexie je zhromaždenie informácií o vlastnej škole, výkone učiteľskej profesie, odporúčaní a podnetov pre ďalší rozvoj školy pre inovácie stratégie školy.

Predkladané odporúčania a indikátory kvality evalvácie reagujú na aktuálne otázky praxe. Ide o prezentovanie zmeny pohľadu na školu ako otvorenej inštitúcie, z úrovni internej a externej formy evalvácie, ktorá musí byť v neustálej interakcii s prostredím, požiadavkami štátnej politiky a subjektov spolupodieľajúcich sa na skvalitňovaní jej evalvačných mechanizmov.

ABSTRAKT

MATUCHOVÁ, Eva: *Hodnotenie v podmienkach súčasnej materskej školy.*

K prioritám reformy v procese výchovy a vzdelávania patrí presun od faktografických vedomostí ku kľúčovým kompetenciám klientov školstva. Súčasne ide o zmenu obrazu školy a jej subjektov, ktorých efektívnym výsledkom by mala byť pulzácia úspešnosti ľudskej profesionality, spoločenskej prosperity a kvality školy. K tomu je potrebná ich evalvácia ako rozhodujúci nástroj, ktorý školám vytvorí podmienky, aby lepšie chápali dôsledky svojich rozhodnutí, činností a ich výsledkov, porovnávali ich s cieľmi školy a iných subjektov a následne ich menili za účelom skvalitňovania.

Práca poukazuje na dôležitosť evalvačných nástrojov v edukačnom procese v materskej škole, sprehľadňuje štruktúru hodnotenia v internej i externej forme a prezentuje ich vo vstupných, procesných a výstupných podmienkach. Cieľom je poskytnúť evalvačné mechanizmy k hodnoteniu kvality edukačného procesu. Rezultátom sú evalvačné mechanizmy výsledkov učiteľa a dieťaťa, kritériá a zásady hodnotenia edukačného procesu ako aj projekt štruktúry pedagogickej evalvácie v materskej škole.

Práca sa zaoberá sa evalváciou práce učiteľa predprimárneho vzdelávania a vyzdvihuje jej vplyv na kvalitu dosahovaných edukačných výsledkov. Zároveň analyzuje evalvačné mechanizmy učiteľa, ktoré využíva vo výchovno-vzdelávacom procese a tiež metódy a techniky, ktoré uplatňuje vo svojej edukačnej činnosti. V práci sú priblížené aj pojmy sebareflexia, hodnotenie a autoevalvácia, ako užitočné nástroje na skvalitnenie hodnotenia práce školy, edukačného procesu a učiteľov. V súčasnosti chýbajú na meranie kvality školy nielen vhodné nástroje, objektívne indikátory a odborne pripravení pracovníci, ale aj vôľa, ochota a schopnosť kritickej sebareflexie vlastnej práce zo strany učiteľov aj vedenia. Práca preto poukazuje na pozitívne stránky kvalitnej sebareflexie a autoevalvácie v edukačnej činnosti učiteľov predprimárneho vzdelávania. Zároveň poskytuje metodiku z ich zavádzania do praxe.

Kľúčové slová: *Evalvácia. Hodnotenie. Hodnotiace mechanizmy. Kvalita edukácie a edukačného procesu. Sebareflexia.*

Abstract

MATUCHOVÁ, Eva: **Evaluation under the condition of the contemporary kindergarten.**

The priority of a reform in the process of upbringing and education is the transfer from factual knowledge to key competences of school clients. At the same time it is a change of the school image and its entities where the effective should result in pulsation success of personal professionalism, social prosperity and school quality. That is why their evaluation is necessary as a decisive instrument that makes conditions for schools so they can better understand consequences of their decisions, activities and their results and they can compare them with the aims of school and other subjects and subsequently change them for purposes of constant upgrading and improvement. The work focuses on groups that can benefit from the evaluation, namely the management, a teacher, a parent, a child, a founder and a broader school community.

The work refers to the importance of evaluation instruments in the educational, process of kindergarten, makes the structure of evaluation in its internal and external form clear, and presents them in their input, process and output conditions.

The aim of this work is to provide evaluation mechanisms for assessment of the principal, the teacher, the educational process and school documents.

Occurred as a result are evaluation mechanisms teacher and child outcomes, assessment criteria and principles of the educational process and project evaluation in the structure of teaching kindergarten.

Analyzing and comparing the results obtained from the survey with the implementation of their own experience in 32 years of professional experience as a teacher and director led to the processing of evaluation mechanisms for assessing the quality of the educational process.

Occurred as a result are evaluation mechanisms teacher and child outcomes, assessment criteria and principles of the educational process and project evaluation in the structure of teaching kindergarten.

Key words : *Evaluation. Evaluative mechanism of education quality. Quality of education*

HODNOTENIE

Ak skúmame kvalitu školy z komplexného pohľadu, to znamená v širšom zábere nie iba z hľadiska úrovne dosiahnutých výchovno-vzdelávacích výsledkov detí, narazíme na alarmujúci nedostatok mechanizmov, ktorými by bolo možné merať a vyhodnocovať kvalitu školského prostredia.

V dokumente Európskej komisie Hodnotenie škôl, poskytujúcich povinné vzdelávanie v Európe 3 sa uvádza, že v súčasnosti je už v mnohých štátoch rozdelená zodpovednosť za riadenie škôl medzi rôzne (lokálne, regionálne a centrálné) úrovne. Táto situácia však neznamená automaticky aj decentralizáciu nástrojov kontroly kvality, čoho dôkazom je práve Slovenská republika. Potreba zostavenia modelu vyvážených mechanizmov internej a externého hodnotenia kvality slovenských škôl je čoraz naliehavejšia.

1.1 Vymedzenie pojmu hodnotenie

Problematike hodnotenia sa v odbornej literatúre v posledných dvoch desaťročiach venuje značná pozornosť, hlavne pokiaľ ide o typy hodnotenia, ich ciele a orientáciu na hodnotený subjekt so zameraním na humanizáciu vyučovacieho procesu a snahu o zjednotenie kritérií hodnotenia, ktoré by umožnili porovnateľnosť výsledkov hodnotiacich procesov. Ak vychádzame z tézy, že „vyučovací proces je činnosť plánovaná, zameraná na dosahovanie edukačných cieľov, prirodzené je potom overovať, či a do akej miery boli stanovené ciele splnené“ (Štulrajterová, M. 2008). V súvislosti s pojmom „hodnotenie“ sa v pedagogike súbežne charakterizuje aj niekoľko ďalších výrazov: preverovanie, skúšanie, posudzovanie výsledkov výchovy a vzdelávania. Autorka Bečvářová popisuje hodnotenie ako „konštatovanie skutočnosti, určovanie pozitívneho alebo negatívneho významu predmetu, javu alebo činnosti. (Bečvářová 2003). Podľa nej pod pojmom evalvácia rozumieme riadené hodnotenie školy podľa určitých pravidiel. Tento termín vo vzťahu k hodnoteniu pedagogických javov považuje za komplexnejší, vyjadrujúci širší význam v pedagogickej teórii než hodnotenie. Obidva termíny vníma ako vzájomne prepojené a používa ich súčasne.

„Hodnotenie je prisudzovanie hodnoty danému javu na základe porovnávania s vopred známou normou, ideálom, či vo vzťahu k sebe samému, častejšie sa používa ako

hodnotenie žiakov, práce učiteľov, výchovno-vzdelávacieho procesu. *Evalvácia* je proces systematického zhromažďovania a analýzy informácií podľa určitých kritérií za účelom rozhodovania, umožňuje hodnotiť všetky javy súvisiace so vzdelávacou realitou, je nástrojom rozvoja školy ako organizácie, i rozvoja jednotlivcov.“

1.2 Školské hodnotenie

V súvislosti s pojmom hodnotenie, resp. školské hodnotenie sa v odbornej literatúre často stretávame s pojmom evalvácia, ktorú Švec (Švec 1998) chápe ako synonymum vyhodnocovania a vyhodnotenia sa z tohto uhla pohľadu evalváciu definuje ako „proces alebo výsledok objektívneho posudzovania hodnoty, kvality a efektívnosti cieľových programov, výsledkov, prostriedkov, podmienok, kontextov a iných aspektov rôznych systémov vzdelávania v školstve“. Švec eliminuje terminologické nedostatky v chápaní hodnotenia tvrdením, že evalvácia sa môže chápať v dvoch rovinách:

- v užšom zmysle slova ako „školské hodnotenie“, t.j. ako proces a výsledok hodnotiacich činností učiteľa alebo školy;
- v komplexnejšom chápaní ako teóriu, metodológiu a prax vyhodnocovania komplexu vzdelávacích javov.

Školské hodnotenie sa zaoberá zisťovaním, porovnávaním a vysvetľovaním údajov, ktoré charakterizujú stav, kvalitu a efektívnosť vzdelávacieho systému ako celku.

Bez pedagogickej evalvácie nemožno objektívne určiť potrebu zmien. Evalvačné výsledky by mali byť konfrontované s predpokladanými očakávanými výsledkami v zmysle cieľov školy, ŠkVP a edukačného procesu. Ako disciplína pedagogickej vedy je predovšetkým teória o tom, že všetky javy edukačnej reality sú hodnotiteľné.

Z hľadiska predmetu, na ktorý sa zameriavajú aktivity pedagogickej evalvácie, možno rozlíšiť tieto hlavné oblasti:

Evalvácia vzdelávacích potrieb je zisťovanie, analýza a vyhodnocovanie toho, čo potrebujú vzdelávajúce sa subjekty od určitého typu edukácie. Pri vzdelávacích potrebách učiteľov sa ukazuje, že náplň tejto prípravy nekorešponduje dostatočne s tým, čo začínajúci učitelia musia vykonávať pri výkone svojej profesie.

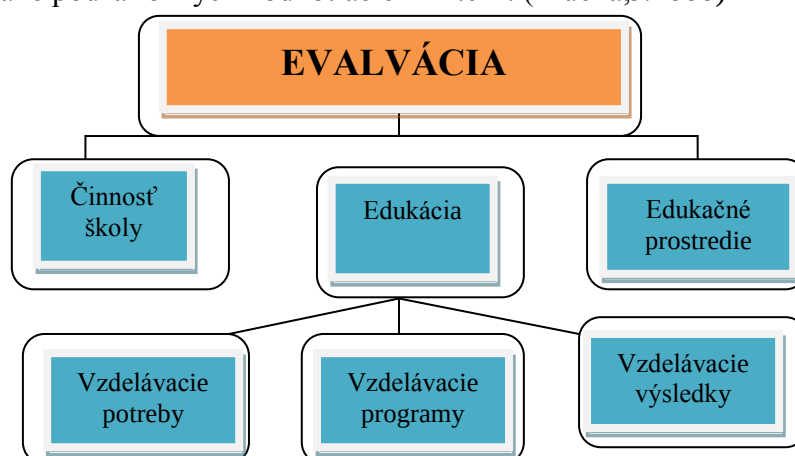
Evalvácia vzdelávacích programov zahŕňa hodnotiace analýzy programov, plánov, projektov vzdelávania, vrátane hodnotenia učebných osnov pre edukáciu.

Evalvácia edukačného prostredia sa zaoberá konkrétne fyzikálnou situáciou, psychosociálnou klímou medzi účastníkmi a ďalšími charakteristikami ovplyvňujúcimi edukáciu, jej priebeh a výsledky.

Evalvácia edukácie je zameraná na vyhodnocovanie charakteristík priebehu reálnej výučby, a to vo všetkých úrovniach vzdelávania - od predškolskej výchovy až po vysokoškolské vzdelávanie.

Evalvácia vzdelávacích výsledkov je najviac rozpracovanou súčasťou pedagogickej evalvácie. Ide v nej o zisťovanie, meranie a porovnávanie vedomostí a zručností detí alebo iných subjektov vzdelávania.

Evalvácia činnosti a produktivity škôl sa snaží odlíšiť školy „dobré“ a „zlé“, vysoko efektívne a málo efektívne, a to na základe ukazovateľov odrážajúcich ako výsledky škôl, tak fungovanie škôl. Sú zostavované tzv. rebríčky škôl, v ktorých sú školy určitého druhu zoradované podľa rôznych hodnotiacich kritérií. (Průcha,J.2000)

Obrázok 1 Oblasti evalvácie

Do obsahu pedagogických zručností potrebných pre hodnotenie práce učiteľa môžeme zaradiť tieto činnosti hodnotenia učiteľa:

- VVČ s cieľom prispôsobiť podľa získaných poznatkov budúce plánovanie a činnosť,
- pravidelne uvažuje o svojej aktuálnej praxi, snaží sa rozpoznať tie stránky svojej práce, ktoré vyžadujú ďalší rozvoj. K hodnoteniu svojej práce využíva širokú škálu metód,
- hodnotí svoj edukačný proces s cieľom prispôsobiť podľa získaných poznatkov budúce plánovanie a praktickú činnosť.

2 VÝZNAM EVALVÁCIE V ŠKOLSKÝCH PODMIENKACH

„Skutočným poslaním človeka je nájsť sám seba.“ H. Hesse

Odporúčania Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 12. februára 2001 O európskej spolupráci v oblasti hodnotenia kvality školského vzdelávania 2 vyplýva, že práve na spätnú väzbu treba klásť veľký dôraz. Dokonca sa v ňom hovorí, že internú evalváciu treba nielen čoraz viac rozvíjať, ale aj vhodne prepájať s evalváciou externou.

Proces riadenia škôl a proces ich kontroly sú dva od seba nezávislé, i keď navzájom úzko súvisiace prvky školského systému, ktoré si vyžadujú rovnakú mieru pozornosti.

V každej krajine sa tieto problematiky riešia inak a každá krajina sa usiluje o vytvorenie vlastných efektívnych riadiacich a kontrolných nástrojov. Inak tomu nie je ani na Slovensku. Aj preto je potreba zostavenia modelu vyvážených mechanizmov internej a externého hodnotenia kvality slovenských škôl čoraz naliehavejšia.

Pojem **evalvácia** je v súčasnosti jeden z najfrekvencovanejších pojmov z hľadiska pedagogickej teórie i praxe. Nevnímame ju ako stav statický, ale ako jav dynamický, ako proces, ktorý sa dá zdokonaľovať a zlepšovať. Jej význam v zavádzaní do školskej praxe je o to väčší, že nie je jednoduché sa naučiť hodnotiť a že jej neovládanie v dvoch úrovniach a to

- v rovine objavovania, vyzdvihovania, potvrdzovania,
- v rovine kritizovania, spochybňovania, nápravy,

znamená strácať orientáciu vo svete hodnôt. Našou snahou by malo byť nájsť cestu k náprave, k zlepšeniu v prvkoch, ktoré obsahuje hodnotenie – zorientovanie sa, rozhodovanie medzi možnosťami, porozumenie, ocenenie, usporiadanie, zaujatie stanoviska, reagovanie na skutočnosť atď. (Bekenyová, 2006)

K procesom hodnotenia kvality v školských podmienkach majú veľmi blízky vzťah termíny **hodnotenie (assessment)** a **evalvácia (evaluation)**, ktoré sú v najvšeobecnejšom význame synonymami, ale v odbornej pedagogickej terminológii sa chápu a uplatňujú rozdielne. (Průcha, 1996; Rýdl, 1998; Slávik, 1999)

Hodnotenie v didaktike je charakterizované ako prostriedok k zhromažďovaniu informácií o celkovej vedomostnej úrovni o osobnostných vlastnostiach jedinca. V súvislosti s pojmom “hodnotenie” sa v pedagogike súbežne charakterizuje aj niekoľko ďalších výrazov: preverovanie, skúšanie, posudzovanie výsledkov výchovy

a vzdelávania. (Bečvářová, 2003, s. 112) popisuje hodnotenie ako „konštatovanie skutočnosti, určovanie pozitívneho alebo negatívneho významu predmetu, javu alebo činnosti. Ide o posudzovanie formou klasifikácie – pochvalou alebo vytknutím chýb“. Podľa autorky pod pojmom evalvácia rozumieme riadené hodnotenie školy podľa určitých pravidiel. Tento termín vo vzťahu k hodnoteniu pedagogických javov považuje za komplexnejší, vyjadrujúci širší význam v pedagogickej teórii než hodnotenie. Obidva termíny vníma ako vzájomne prepojené a používa ich súčasne.

Slovník cudzích slov uvádza pojem evalvácia = stanovenie alebo odhad ceny, ocenenie. (Rejman, 1971). Toto vysvetlenie znamená, že evalvácia nie je iba hodnotením, ale že oceňuje to, čo sa udialo a táto "cena" je akýmsi meradlom kvality a ukazovateľom cesty. Ak by sme premietli tento výklad do pedagogickej reality, výstižným a zrozumiteľným ekvivalentom sa javí parafrázovanie citácií od niektorých autorov. Průcha (2001), chápe evalváciu ako zisťovanie, porovnávanie a vysvetľovanie údajov charakterizujúcich stav, kvalitu, fungovanie, efektivitu škôl a ich vzdelávacieho systému. Švec (1998) definuje evalváciu (vyhodnocovanie) ako pojem, ktorý umožňuje eliminovať terminologické a iné nedostatky v chápaní hodnotenia a kontroly školských výsledkov. Uvádza, že evalvácia sa môže vnímať v dvoch rovinách: v užšom slova zmysle ako „školské hodnotenie“, t.j. ako proces a výsledok hodnotiacich činností učiteľa alebo školy; v komplexnejšom chápaní ako teóriu, metodológiu a prax vyhodnocovania komplexu vzdelávacích javov. Konkrétne evalváciu charakterizuje (Švec, 1998, s. 256) ako „proces alebo výsledok objektívneho posudzovania hodnoty, kvality a efektívnosti cieľových programov, výsledkov, prostriedkov, podmienok, kontextov a iných aspektov rôznych systémov vzdelávania v školstve.“ Evalvácia je súčasťou inovačného cyklu výskumu → vývoja → výchovy → využitia vzdelanosti → a samotnej evalvácie.

Z uvedeného vyplýva, že sa môžeme prikloniť k názoru, že obidva termíny - hodnotenie aj evalvácia, môžeme chápať ako obsahové synonymá (Průcha, 1996) a že rozdiel je vnímaný skôr v prístupe – evalvácia je termín odborný a hodnotenie je pojem užívaný v širšom kontexte v bežnej praxi. Nezvalová (2002) rozlišuje hodnotenie ako neriadené hodnotenie a evalváciu ako hodnotenie riadené.

Preto v práci aj my tieto pojmy ekvivalentne používame a snažíme sa nájsť podľa významu a obsahu ich adekvátne postavenie.

Sebaevalvácia (autoevalvácia) v škole je systematickým zbieraním, triedením a vyhodnocovaním vlastných údajov podľa určitých kritérií s cieľom prijať ďalšie

rozhodnutia, ktoré ovplyvnia nasledujúcu činnosť účastníkov. (Rýdl, 1998). Význam vychádza z gréckeho slova autos, ktorý znamená sám. (Bečvárová, 2003, s.112)

M. Blaško (2007, s. 2 - 7) navrhol v súlade s vyhláškou 12 MŠ SR č. 9/2006 Z.z. nasledovné oblasti hodnotenia kvality, ktoré vychádzajú z autoevalvačných procesov prebiehajúcich v rámci manažérstva kvality v škole:

- *strategické plánovanie a kurikulum; zamestnanci a ich rozvoj; materiálne a finančné zdroje;*

- *kvalita vyučovania; klíma školy; riadenie, marketing; externé hodnotenie školy; výsledky školy, uplatnenie absolventov.*

Kvalitu procesu výučby, ktorá patrí k rozhodujúcim oblastiam kvality školy, navrhol posudzovať podľa nasledovných ukazovateľov:

- *plánovanie programu výučby učiteľmi, pracovné podmienky pre výučbu, priebeh a štruktúra výučby, sociálna klíma výučby, manažment, výsledky vyučovania.*

Oblasť riadenia, manažmentu školy a poradenstva odporúča hodnotiť podľa ukazovateľov:

- *štruktúra riadenia na škole; spolupráca a údaje o rade školy; poradné orgány školy; zabezpečovanie kvality na škole.*

Podľa charakteru hodnotiacich procesov uvádza (Rýdl, 1998) evalváciu vonkajšiu (externú) a vnútornú (internú). Pri externej evalvácii hodnotiace činnosti navrhujú a často tiež vyhodnocujú osoby pôsobiace mimo školy. Jej zameranie je na celkovú funkčnosť systému školy. Interná evalvácia prebieha na úrovni školy, uskutočňuje ju riaditeľ, na úrovni triedy ju uskutočňujú pedagógovia ako kolektív i jednotlivci. Je zameraná na hodnotenie procesov prebiehajúcich vo vnútri školy.

3. EVALVAČNÉ MECHANIZMY V PODMIENKACH SÚČASNEJ MATERSKEJ ŠKOLY

Hodnotiť /evalvovať/, na základe vlastnej empirie a vlastných praktických skúseností môžeme rôzne oblasti kvality školskej reality. Snažili sme sa niektoré z nich skonkretizovať. V tejto kapitole uvádzame ich základné ukazovatele zosumarizované podľa našich skúseností a odborných zdrojov:

- **škola** – výsledky školy, stav, kvalita, efektivita, jej vzdelávací systém,
- **riaditeľ** – komplexne riadenie kvality,
- **učiteľ** – kvalita jeho práce (hospitačná a kontrolná činnosť),
- **ostatní zamestnanci** – kvalita ich práce (kontrolná činnosť),
- **dieťa** – kvalita jeho individuálneho rozvoja a učenia sa (pedagogická diagnostika, portfólio),
- **trieda** – hodnotenie detí, kvalita plánovaných úloh výchovno-vzdelávacej činnosti, špecifických skupín,
- **samých seba** – sebahodnotenie/autoevalvácia svojej pedagogickej práce, u riaditeľky MŠ aj riadiaca činnosť,
- **úroveň školského vzdelávacieho programu** – ciele, zámery, podmienky, prepojenosť, participácia kolektívu.

Ukazovatele kvality (indikátory) sú jadrom evalvácie. Vytváranie indikátorov je veľmi náročné. Existuje niekoľko spôsobov. Jednou z možností je využiť súbor kritérií vytvorených odborníkmi a aplikovať ich na podmienky školy. Ďalšou možnosťou je vytvoriť si vlastné kritériá, ktoré zodpovedajú potrebám školy s dodržaním postupov pre efektívnu evalváciu. Nám sa javil ako efektívny nasledujúci postup:

- preštudovať právne normy a aktuálne požiadavky,
- pripraviť evalvačné nástroje s meradlom kvality,
- zosúladiť koncepciu školy s evalvačným procesom,
- zverejniť štruktúru vlastného hodnotenia v participácii všetkých zúčastnených,
- personálne a časové zabezpečenie evalvácie,
- zverejniť výsledky evalvácie a návrh nových požiadaviek a usmernení.

Aj napriek tomu, že je náročné vytvárať súbory indikátorov, je to pre školu nesmierne cenné. Všetci tí, ktorí v škole vytvárajú kvalitu, sú tak zainteresovaní na jej

dosahovaní a zvyšovaní. A preto do vypracovania vlastného hodnotenia školy majú byť zapojení prakticky všetci zamestnanci školy.

V jednotlivých podkapitolách aplikujeme pojem evalvačný mechanizmus, ktorý v sebe zahŕňa základné pojmové portfólio, vypracovanie plánu internej autoevalvácie danej oblasti, vyšpecifikovanie indikátorov, zabezpečenie merania – vstup, proces, výstup, zaznamenávanie zistení a spracovanie odporúčaní, zmien, nových výziev.

3.1 Evalvačný mechanizmus výsledkov školy

Bečvářová (2003,s.17) za zjednodušený cieľ evalvácie považuje overenie a zlepšenie kvality školy. **Kvalitu školy** môžeme charakterizovať znakmi:

- jasný cieľ zameraný na priority, flexibilitu, poskytuje návod ako robiť, poskytuje slobodu pri zavádzaní zmien, poskytuje nástroje pre prácu, je aktívne orientovaná, vedie k zlepšeniu jednotlivca a školy.

Priestor pre prezentovanie výsledkov internej evalvácie kvality školy sa v podmienkach slovenských škôl vytvoril prostredníctvom vyhlášky MŠ SR č. 9/2006 a metodického usmernenia č.10/2006, ktorými sa legislatívne vymedzila štruktúra a obsah sebahodnotiacej správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení. Nástroje sebahodnotenia ani všeobecný rámec pre vytvorenie modelu vlastného hodnotenia nie sú však uvedenými predpismi konkretizované. Správa o hodnotení školy sa prerokúva v makro a mikro orgánoch školy v časových termínoch podľa internej smernice a podľa legislatívneho zakotvenia. Ďalšou podmienkou je jej zverejnenie na internete. Štruktúra môže byť priebežne dopracovaná a upravovaná.

Od škôl sa v správe okrem údajov kvantitatívneho charakteru vyžaduje i vyhodnotenie:

- *cieľov*, ktoré si škola určila v koncepčnom zámere rozvoja školy na príslušný školský rok a vyhodnotenie ich plnenia,
- *oblastí*, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblastí, v ktorých sú nedostatky, vrátane návrhov opatrení,
- *úspešnosti* školy pri príprave detí na vstup do základnej školy a do života spoločnosti.

Jedným z hlavných dokumentov vzdelávacej politiky predpisujúcich povinnosť vlastného hodnotenia školy je zákon č. 245/2008 Z.z. zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon), v zmysle § 154 - škola a ŠŠI uskutočňuje monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávanie najmä v oblastiach

- a) kontinuálnych procesov zlepšenia alebo zhoršenia výsledkov vzdelávania,
- b) dosahovania výkonnostných a kvalitatívnych cieľov a podnetov,
- c) externého a interného hodnotenia a porovnávaní škôl a školských zariadení.

Z hľadiska dlhodobého vývoja školy je veľmi dôležité poznamenať, že evalvácia školy z vnútra – **interná evalvácia/autoevalvácia** sa viaže s kvalitou práce a života školy. Hovorí o spolu prepojení - viesť dialóg, reflektovať spoločnú vlastnú prácu, hľadať cesty k náprave prípadných odchýlok od toho, čo bolo vnímané ako dobré a aká je realita kvality.

Autoevalvácia začína otázkami:

- Prečo? V čom sme dobrí? Ako môžeme dosiahnuť lepšie výsledky?

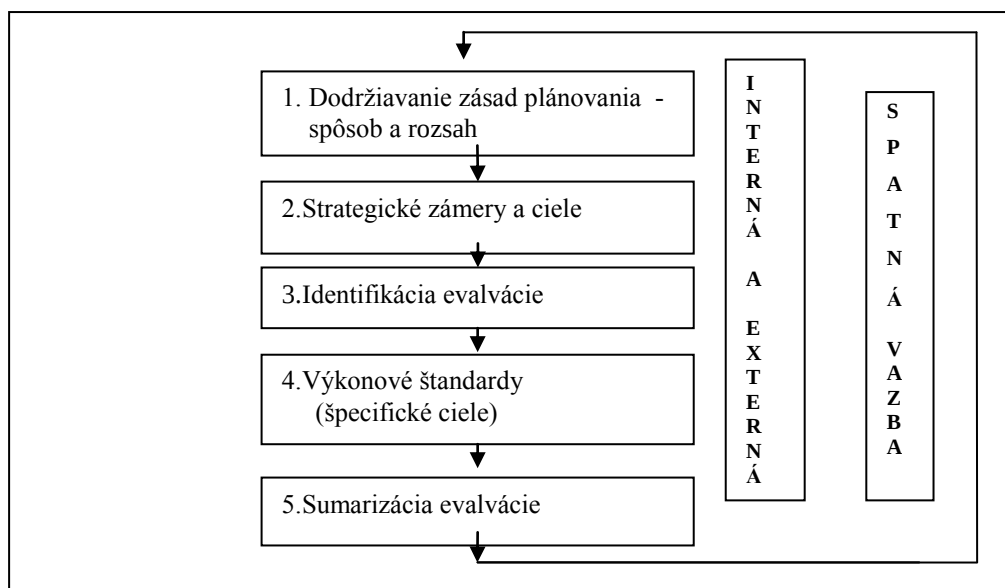
Kto nám môže pomôcť?

Úlohou autoevalvácie materskej školy sa tak stáva overenie kvality zvyšovanie, jej prostredníctvom kritickej sebareflexie najmä v týchto oblastiach:

- Hodnotenie učiteľov z hľadiska profesijného rozvoja a zvyšovania kvality efektívnosti pedagogickej práce,
- Hodnotenie vzdelávacieho procesu v kritériách kľúčových kompetencií a potrieb dieťaťa,
- Posudzovanie klímy školy medzi zamestnancami v škole, v triedach,
- Vonkajšie vzťahy školy,
- Školský vzdelávací program,
- Zavádzanie alternatívnych systémov výchovy a vzdelávania,
- Posilňovania tímovej práce a komunikácie,
- Zvýšenie spokojnosti rodičov,
- Ponuka vzdelávacích programov pre všetkých zamestnancov školy,
- Stratégia školy a kvalifikovanosť.

Z pedagogického hľadiska by mala byť evalvácia školy procesom, ktorý zaistí uje zvyšovanie kvality vzdelávania v elementoch (pozri obrázok 2). Tieto okruhy musia zohľadňovať plánovanie a definovanie etáp evalvácie, indikátory, spôsoby

kvantifikácie, verifikáciu dosiahnutých zámerov, komparáciu teórie a praxe vo výkonových štandardoch, ich prepojenie a nové návrhy.

Obrázok 2 Monitorovanie výsledkov evalvácie

Závery pre prax:

Evalvácia by mala byť predovšetkým prostriedkom, vďaka ktorému má škola stály prehľad o kvalite svojej práce a tiež východiskom komunikácie o tejto kvalite. V nasledujúcom obrázku ponúkame zameranie a oblasti v pláne autoevalvácie školy:

Zameranie autoevalvácie	Podmienky k vzdelávaniu	Výsledky vzdelávania detí	Podmienky spolupráce s rodičmi	Klíma školy	Personálna oblasť
Ciele	udržanie podmienok k vzdelávaniu na škole	dosahovanie čo najkvalitnejších výsledkov zodpovedajúcich individuálnym zvláštnostiam detí	-zvýšenie spolupráce s rodičmi -spokojnosť rodičov so školou	spokojnosť detí a kolektívu v škole	-odborný rast pedagogic. zamestnancov
Kritériá	dostatok finančných zdrojov na zabezpečenie chodu školy	postupný rast vedomostnej úrovne detí od zóny aktuálnej k zóne najbližšieho vývoja	naplnenosť školy v rámci demografie obce a individuál. možností rodičov	spokojné dieťa	-vyhľadávanie -účasť a využívanie vo VVP

Zameranie autoevalvácie	Podmienky k vzdelávaniu	Výsledky vzdelávania detí	Podmienky spolupráce s rodičmi	Klíma školy	Personálna oblasť
Nástroje	-porovnávanie -rozhovor	analýza detských prác	rozhovor dotazník zápis do 1.roč.	-pozorovanie -dotazník -rozhovor	-pozorovanie -rozhovor
Časový harmonogram	priebežne	priebežne	3x ročne rozhovor v rámci schôdzí rodičov, 1x ročne zápis 1x za dva roky dotazník	priebežne	1x ročne dotazník Priebežne Pozorovanie a rozhovor

Obrázok 3 Plán autoevalvácie

V tabuľke 1 uvádzame jednotlivé ukazovatele pre evalvačný monitoring školy. Takéto vyhodnocovanie s adekvátnym záverom poslúži predovšetkým k skvalitňovaniu práce MŠ a pomáha v rozvoji smerom k vyššej kvalite jej jednotlivých účastníkov výchovy a vzdelávania.

Preto, „nestačí prácu školy hodnotiť nárazovo, alebo sa zamerať len na určitú oblasť práce školy, ale treba zaviesť systematickú evalváciu jednotlivých častí systému v rámci iného systému “ (Vašátková, 2007, s. 25). Účelom takto chápanej autoevalvácie nemá byť iba zber informácií, ale predovšetkým zlepšenie kvality školy, čo znamená prínos pre komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa, sebakontrola, tvorba nástrojov pre vlastný rozvoj školy, tvorba portfólia dokumentujúceho výsledky vlastnej práce školy, vytvorenie podkladu vstupu pre vonkajšie hodnotenie školy štátnou inšpekciou a pod. (Blaško, 2007)

Tabuľka 1 Indikátory k určovaniu kvality súčasnej materskej školy

Výsledok kvality 1 – veľmi nízka kvalita, 2- nízka, 3 – priemerná, 4 – vysoká, 5 – veľmi vysoká						
P.č	Položka	1	2	3	4	5
	Kvalita edukačného procesu					
1.	• vzdelávací program a úroveň jeho realizácie,					
	• metódy a formy práce,					
	• participácia pedagogického zboru,					
	• odbornosť					
2.	• proces plánovania a aplikácie VVP					
	• korešpondencia s cieľmi, voliteľnosť					
	• štandardy, špecifické aktivity					
	• klasifikácia a hodnotenie					
3.	• flexibilita pedagógov					
	• uplatňovanie inovácií v edukácii (EA, alternatívne prvky, štruktúra dňa)					

P.č.	Položka	1	2	3	4	5
	- voľnočasové aktivity - kľúčové kompetencie zamestnancov - kognitívne, sociálne, personálne					
4.	- starostlivosť o nadané deti, deti so ŠVVP - dodržiavanie a ochrana práv dieťaťa - pozitívna komunikácia a interakcia na vyučovaní i mimo nich					
5.	- kompetencie detí - interakcia, pridaná hodnota školy smerom k subjektu a objektu edukácie					
6.	- úspešnosť výsledkov VVP - zapojenie do edukačných projektov - implementácia špecifických aktivít - mobilita školy					
	Kvalita riadenia					
7.	- stratégia školy - hodnoty, vízie a ciele - prenos a uplatňovanie v podmienkach školy					
8.	- evalvačné a kontrolné mechanizmy - funkčnosť - spätnoväzbová realizácia, ciele					
9.	- imidž školy v komunite - spolupatričnosť, lojalita, prosperita, kvalita, efektivita - kvalita, efektivita					
10.	- odborné a ľudské kompetencie vedúcich zamestnancov - štýl riadenia					
11.	- model riadenia a úroveň manažmentu - administrácia - funkcie riadenia - organizácia a riadenie chodu školy					
12.	- Participácia na riadení - podiel školských metodických, poradných samosprávnych orgánov - podiel zamestnancov v rozhodovacom procese					
13.	transparentnosť a efektívnosť hospodárenia					
	Kvalita ľudských zdrojov					
14.	- kvalifikovanosť zamestnancov - profesijný rast, vlastné vzdelávacie programy pre zamestnancov - personálna politika					
15.	- spolupatričnosť, pomoc, podpora a lojalita k škole - zadávanie úloh a ich realizácia, plnenie povinností					
16.	- zainteresovanosť v rozvoji školy - delegovanie právomoci a zapojenie do procesov rozhodovania					
17.	- pastorálna starostlivosť o zamestnancov i deti školy - pracovná spokojnosť, uznanie, pocit úspešnosti					
	rešpektovanie práv					
18.	- klíma školy, atmosféra, vzťahy - otvorenosť školy smerom k širšej komunite					
19.	informačno-komunikačný servis					
	Kvalita podmienok a charakteristika práce					
20.	- materiálne - technická základňa, jej údržba a modernizácia - hygienická vybavenosť - dostupnosť odborných informácií a materiálov - aktualizácia informačného a didaktického systému					
21.	marketing a sponzoring - zabezpečovanie výchovno-vyučovacích pomôcok moderných pracovných produktov a procesov					
	trhový mechanizmus					

P.č.	Položka	1	2	3	4	5
22.	• svojpomocné zabezpečovanie podmienok, kreativita					
	• preškoľovanie, kurzy					
23.	• lokalizácia školy - potreba na trhu práce,					
	• počet detí					
	• moderné technológie, estetizácia					
	• nadštandardné vybavenie interiéru a exteriéru					
	• ponuka služieb					
24.	• úroveň pracovnej morálky a komunikácie,					
	• primeranosť a transparentnosť pracovnej vyťaženia					
25.	• sociálna politika a osobná vybavenosť					
	• kariérne podmienky a seberealizácia					
	• rešpektovanie práv zamestnancov					
26.	• podnikateľská činnosť - úroveň, hospodárnosť, využiteľnosť, krytie finančných prostriedkov					
	• hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku					
	Kvalita spolupráce s partnermi					
27.	• rodina a škola - potreby, požiadavky					
	• rodina a škola - spolupráca, pomoc					
28.	• škola a komunita - potreby, požiadavky, spolupráca, pomoc					
29.	• škola a partneri - potreby, požiadavky, spolupráca, pomoc					
	• škola a partneri - potreby, požiadavky, spolupráca, pomoc					
30.	• benchmarking – porovnávanie výkonov a výsledkov školy v rámci regiónu					
	• v celoštátnom meradle					
	Kvalita prezentácie školy					
31.	• imidž školy - špecifické aktivity, profilácia					
32.	• public relation - vzťahy k verejnosti					
	• propagácia, styk s médiami					
33.	• účasť a umiestnenia na prehliadkach, súťažiach a olympiádach					

Autoevalvačný checklist 1

Najvyššia kvalita súčasnej materskej školy = najvyššie skóre
 301 - 400 = veľmi vysoká kvalita školy , 251 -300 = vysoká
 201 - 250 = priemerná, 101- 200 = nízka , 50 - 100 = veľmi nízka kvalita

3.2 Evalvačný mechanizmus pre ŠkVP

Pracovať so spätnou väzbou aj v základných školských dokumentoch vyplýva nielen z rozhodnutia a postoja školy k vlastnému hodnoteniu, ale aj z právnych noriem. Rámcový vzdelávací štátny program ISCED 0 Predprimárne vzdelávanie je záväzný pre každú materskú školu. Na jeho základe si MŠ vytvára vlastný ŠkVP (§7 školského zákona). Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov školy je jednou z predpísaných častí jeho štruktúry.

Školský vzdelávací program je programový dokument školy, ktorý by mal byť pre školu jedinečný svojim obsahom, formou a spôsobom spracovania. Je vizitkou školy, škola

prostredníctvom neho deklaruje svoju identitu, hodnotovú orientáciu a informácie o poskytovanom vzdelávaní a jeho kvalite. Názvom ŠkVP škola vyjadruje svoj imidž – prezentáciu na verejnosti, hodnotový systém, kultúru, ciele a orientáciu. ŠkVP je otvoreným pracovným dokumentom, ktorý sa spravidla po jeho ročnom až trojročnom vyhodnotení a prehodnotení aktuálne dopĺňa, upravuje a prispôsobuje sa meniacim situáciám.

Rodičia majú právo nahliadnuť do školských vzdelávacích programov a tak si overiť a zistiť, ako budú deti v danej škole vedené. Môžu tu nájsť i to, ako škola smeruje k príprave na ďalšie (základné) vzdelávanie, či sa tejto príprave venuje v priebehu celej dochádzky dieťaťa do MŠ, alebo sa jej cielene venuje až v poslednom ročníku. Predškolské vzdelávanie rešpektuje individuálny rozvoj každého dieťaťa, maximálne podporuje rozvojové možnosti dieťaťa, avšak neočakáva, že na konci predškolského vzdelávania dosiahne všetku úroveň kompetencií, teda očakávaných výstupov.

Vzdelávací program ušitý deťom "na mieru", zaisťuje efektívne vzdelávanie poskytujúce optimálnu podporu a pomoc v ich rozvoji a učení.

Každá škola prostredníctvom svojho ŠkVP by mala vychádzať z potrieb dieťaťa, berúc do úvahy prostredie, v ktorom sa nachádza a aké aktivity nad rámec výchovno-vzdelávacieho procesu realizuje, tak aby tieto boli úzko previazané so základnou edukáciou a prinášali deťom celistvé penzum informácií, kompetencií a zážitkov v rámci zvoleného okruhu.

Priebežné hodnotenie môžeme uskutočňovať v týždňových, mesačných i polročných intervaloch. Komplexnú evalváciu ŠkVP realizujeme na záverečnej porade na konci školského roka podľa stanovených kritérií a na základe zistených výsledkov evalvácie ich upravujeme. Využívame spätnú väzbu ŠŠI, rodičov, ZŠ, zriaďovateľa a ostatných poskytovateľov výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských podmienkach.

Záver pre prax:

Systém evalvácie ŠkVP by malo tvoriť jeho vnútorné a vonkajšie hodnotenie. Ide o určenie spôsobu získavania spätnej väzby, akými metódami a podľa akých kritérií ho bude škola vyhodnocovať a ako bude získané informácie využívať pre jeho skvalitnenie.

Ukazovatele komplexného hodnotenia podľa jednotlivých súčastí ŠkVP ponúka tabuľka 2, ktorú sme vypracovali vychádzajúc zo Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0

Predprimárne vzdelávanie, Príručky na tvorbu ŠkVP, Metodické príručky k vlastnému hodnoteniu - Autoevaluace mateřské školy. Sledované ukazovatele hodnotiteľ môže hodnotiť systémom školskej klasifikácie s 5 stupňovou hodnotiacou stupnicou kladných a záporných hodnôt pričom 1 – veľmi dobre 2 - dobre 3 – slabo 4 - veľmi slabo 5 - nedostatočne. Vyhodnotený výsledok určí ďalšie kroky nápravy či zlepšenia výkonu.

Tabuľka 2 Sledované ukazovatele pri hodnotení ŠkVP

Sledované ukazovatele	Hodnotiaci škála				
	1	2	3	4	5
A/ FORMÁLNA STRÁNKA					
Zodpovedajúci obsah titulnej strany - výstižný, jasný, zrozumiteľný					
Schválenie zriaďovateľom					
Zverejnenie na miestach dostupných rodičom a verejnosti					
Súlad vypracovania so ŠVP ISCED 0 Predprimárne vzdelávanie					
Používaná terminológia v zmysle platnej legislatívy					
B/ OBSAHOVÁ STRÁNKA					
1.Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania					
Napĺňovanie filozofie školy svojim programom napr. Školy podporujúcej zdravie, školy športovej, školy s environmentálnym zameraním					
Súlad cieľov s cieľmi princípmi VaV ustanovenými v školskom zákone					
Spracovanie cieľov na základe ŠVP, ich reálnosť, konkrétnosť a zameranie na odrážanie vízií a podmienok školy					
Korešpondencia cieľov so všeobecným poslaním MŠ					
Kvalita spracovania ŠkVP					
Vystihnúť podstatných údajov a výstižná charakteristika zamerania školy					
Prispôbenie obsahu regionálnym podmienkam					
2. Stupeň vzdelania					
Totožnosť so stupňom vzdelania v ŠVP					
3.Vlastné zameranie MŠ					
Jasnosť východiskového stavu školy					
Zámery školy vo vzťahu k zvýšeniu kvality vzdelávania					
Zodpovedajúce zameranie potrebám a požiadavkám rodičov					
4.Dochádzka a formy výchovy a vzdelávania					
Ústretovosť v prípade záujmu rodičov					
Uvedenie reálnej dĺžky dochádzky					
Akceptácia všetkých detí navštevujúcich MŠ (so špeciálnymi VVP, nadané, zo soc. znevýhodneného prostredia, s odloženou školskou dochádzkou)					
5. Učebné osnovy					
Akceptácia rozvoja a vzdelávania každého dieťaťa rozsahu jeho individuálnych možností a potrieb					
Primeraný rozsah spracovania UO					
Spracovanie obsahu vzdelávania prostredníctvom projektov					
Jasne určená časová a vyhovujúca realizácia OC					

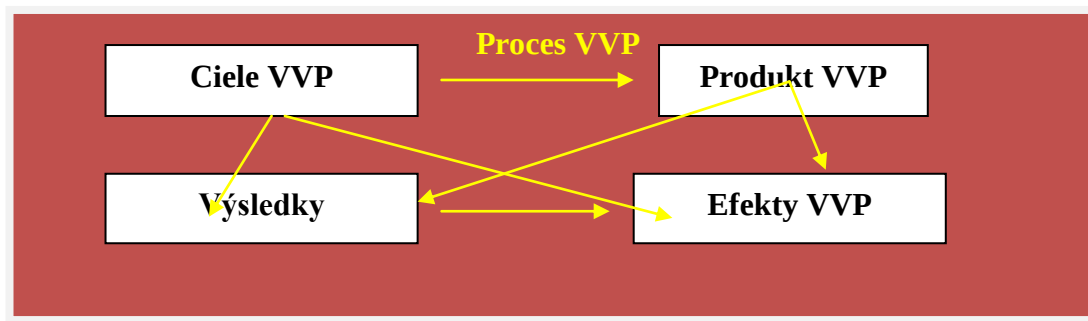
Sledované ukazovatele	Hodnotiaci škála				
	1	2	3	4	5
B/ OBSAHOVÁ STRÁNKA					
Realizácia rozširujúcich obsahových celkov					
Vyváženosť vzdelávacích oblastí					
Efektívnosť začlenenia prierezových tém do obsahu					
Efektívnosť opakovania cieľov					
Charakteristika hlavného zmyslu okruhov činností v intel. blokoch					
Úroveň rozpracovania oblasti životosprávy					
Spracovanie obsahových celkov, nadväznosť					
Adekvátne a postačujúca podoba výkonových štandardov					
Prepojenosť poznatkov s hodnotami, kompetenciami					
Prirodzenosť stratégií a metód pre učiace sa subjekty					
6.Vyučovací jazyk					
Zhodnosť vyučovacieho jazyka so sieťou školy a zriaďovacou listinou					
7. Spôsob a podmienok ukončovania výchovy a vzdelávania					
Stanovenie podmienok s dikciou školského zákona a vyhlášky o MŠ					
8. Personálne zabezpečenie MŠ					
Používanie všeobecnej formulácie o zamestnancoch					
9. Materiálne – technické a priestorové podmienky MŠ					
Aktuálnosť podmienok z hľadiska ich vplyvu na plnenie cieľov a poslania MŠ					
Vytvorenie podmienok k splneniu ŠkVP					
10.Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia					
Spracovanie zabezpečovania bezpečnosti a ochrany zdravia pri školských i mimoškolských aktivitách					
11.Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov					
Stanovenie oblasti evalvácie a kritérií hodnotenia					
Určenie zodpovednosti zúčastnených v evalvácii					
Vypracovanie vnútorného systému kontroly a hodnotenia plánu kontinuálneho vzdelávania					
12. Spolupráca s rodičmi					
Vytvorenie priestoru pre rozvíjanie spolupráce s rodičmi					
13.Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie					
Vypracovanie systému ďalšieho vzdelávania					
Vytvorenie podmienok zamestnancom pre ďalšie vzdelávanie					

3.3 Evalvačný mechanizmus výchovno-vzdelávacieho procesu

Evalvácia výchovno-vzdelávacích výsledkov predstavuje systematické zhromažďovanie, triedenie a vyhodnocovanie údajov podľa určitých kritérií s cieľom prijať ďalšie rozhodnutia, ktoré významne ovplyvnia ďalšiu činnosť účastníkov vzdelávania. Je to činnosť, v ktorej sa posudzujú prejavy a vlastnosti osôb a porovnávajú sa so stanovenými kritériami. Je to proces poznávania a posudzovania dieťaťa, jeho vedomostnej úrovne, pracovnej a učebnej činnosti, prejavov a výsledkov.

(Pedagogická encyklopédia Slovenska 2001, s.303)

Celková efektívnosť vzdelávania závisí od kvality edukačného procesu, od ich hodnotiacich procesov, ktoré bezprostredne ovplyvňujú výučbu a vypovedajú o nej aká je. Pedagogické hodnotenie výchovy a vzdelávania vymedzuje Pasch a kol. (1998, s.104) ako systematický proces, ktorý vedie k určeniu kvality a výkonov vykazovaných deťmi, učiteľmi a vzdelávacím programom. Ich vzájomné prepojenie vidieť na obrázku 4.

Obrázok 4 Hodnotenie VVP

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov detí v škole je poskytnúť dieťaťu a učiteľke spätnú väzbu o tom, ako dieťa zvládlo požiadavky, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké a v čom sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, usmernenie ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov, k zlepšeniu výkonu.

Ďalším kritériom je sledovanie a zaznamenanie individuálneho rozvoja detí, ich pokrok v učení, sebaobsluha, tempo a priebeh ich celkového vývoja.

Takáto evalvácia v záznamoch sa týka:

- hodnotenia plnenia vytýčených cieľov, vhodnosti využívania foriem a metód práce,
- vyhodnotenie vlastných postrehov a pozorovania vo vzťahu k deťom,
- zhodnotenie kvality vzdelávacieho procesu,
- využitie spätnej väzby z rozhovoru s deťmi a ich rodičov.

V časových vymedzeniach:

- pred edukačným procesom,
- počas edukačného procesu,
- po jeho ukončení, alebo po určitom časovom odstupe.

Pri plánovaní (programovaní) výchovno-vzdelávacej činnosti je potrebné dodržiavať najmä zásadu cieľavedomosti a systematickosti, primeranosti a postupnosti,

ako aj ostatné didaktické zásady. Výchovno-vzdelávacia činnosť musí byť prispôsobená vekovým osobitostiam detí – nesmie dochádzať k preťažovaniu detí, ale nesmú sa plánovať ani činnosti, ktoré deti nerozvíjajú a vedú len k mechanickému učeniu sa, príp. k nezájmu o učenie sa. (ISCED 0 Predprimárne vzdelávanie)

Sumarizácia evalvácie výchovno-vzdelávacieho procesu predstavuje najvýznamnejšiu časť monitorovacieho procesu. Ide o zhrnutie vyhodnotenie evalvácie v rovinách:

- pracovné listy,
- zážitkové učenie - v posledný deň v každom týždni na záver každej témy.

V prílohe 8 poukazujeme na možnosti evalvácie VVP v spomínaných rovinách.

1. Evalvácia splnenia operacionalizovaných cieľov uvedených v plánoch VVČ prostredníctvom pracovných listov (Mikuláš a jeho kamaráti; Vianoce v lese; Vianoce u nás doma)
2. Evalvácia splnenia operacionalizovaných cieľov uvedených v plánoch VVČ posledný deň v každom týždni na záver každej témy.

Záver pre prax

Cieľom každej materskej školy je, aby deti v priebehu predškolského vzdelávania získali také kompetencie, čiže vedomosti, zručnosti, schopnosti, postoje a hodnoty, ktoré im uľahčia ďalšiu životnú etapu. Získané základy týchto kompetencií sú veľmi významné i z hľadiska prípravy pre začiatok systematického vzdelávania.

Týmto je kladený aj veľký dôraz na profesionalitu a zodpovednosť celého pedagogického zboru danej školy.

Plánované činnosti musia byť výsledkom tvorivej práce učiteľov, určujú charakter konkrétnej každodennej výchovno-vzdelávacej činnosti. Na základe vlastných dlhoročných skúseností a analýzy informácií z najnovších literárnych zdrojov (Hajdúková a kol, 2008, 2009, Podhájecká 2007, Guziová-Podhájecká 2007, Nezvalová 2002, Bečvařová 2003, Uhereková 2003, Slavík 1999, Průcha, 1996) sme spracovali evalvačné hárky. Pri spracovaní tabuliek 3 a 4 sme vychádzali zo ŠVP ISCED 0 Predprimárne vzdelávanie, Príručky na tvorbu ŠkVP 2008, 2009.

- v tabuľke 3 ponúkame návrh indikátorov na všeobecné hodnotenie naplánovaných činností v pláne VVČ, ktorý je možno modifikovať podľa podmienok kontrolného systému danej školy,

- v tabuľke 4 naznačujeme ukazovatele pre evalváciu častí plánu podľa obsahového celku,
- v prílohe H ponúkame ukážku hodnotenia špecifických cieľov z obsahového celku – „Zimné tajomstvá“ a navrhujeme monitorovanie plnenia operacionalizovaných cieľov z obsahového celku „Zimné tajomstvá“.

Tabuľka 3 Evalvácia plánov VVČ

Indikátory hodnotenia	áno	čast.očne	čast. nie	nie	neviem sa vyjadriť
Súlad plánov s učebnými osnovami					
Naplnenosť dielčích cieľov z UO					
Správne operacionalizovanie cieľov s dôrazom na rozvojovú úroveň detí					
Dostatočne využívané aktivity detí (zážitkové učenie)					
Eliminácia rizík ohrozujúcich splnenie cieľov					
Vychádzanie plánovaných činností z potrieb a záujmov detí					
Vyhovujúca časová realizácia obsahových celkov					
Plánovanie aktivity s dôrazom na posun z nižšej úrovne na kvalitatívne vyššiu úroveň učiacich sa detí					
Operovanie s učivom a využívanie podporných komponentov VVP					
Didaktická organizácia nadväznosti a prepojenosti jednotlivých vyučovacích aktivít s vytváraním kontinuity					

Tabuľka 4 Evalvácia plánovania Obsahového celku

Indikátory hodnotenia	áno	častočne	čast. nie	nie	neviem sa vyjadriť
Splnenie stanovených cieľov prostredníctvom obsahového celku					
Vhodné využívanie metód a foriem práce					
Prispôsobenie obsahu témam aj želaniam detí					
Využívanie aktivít detí (zážitkové učenie)					
Aktívny podiel detí na riešení problémov					
Vychádzali plánované činnosti z potrieb a záujmov detí					
Dosiahnutá úroveň v oblasti perceptiveľno-motorickej					
Dosiahnutá úroveň v oblasti kognitívnej					
Dosiahnutá úroveň v oblasti sociálne-emocionálnej					
Položenie základov naplánov. kompetencií a možnosti na ich rozvíjanie					
Je potreba opakovaných naplánovaných cieľov					
Zhodnotenie kvality vzdelávacieho procesu					
Vyhodnotenie vlastných postrehov a pozorovanie vo vzťahu k deťom					
Využitie spätnej väzby z rozhovoru s deťmi					
Diferencovanie úloh a činností s ohľadom na rozvojovú úroveň detí					

3.4 Evalvačný mechanizmus riaditeľa

Hodnotenie (evalvácia i autoevalvácia) je jednou z najťažších oblastí manažmentu. Vedúci zamestnanec v procese riadenia vyhodnocuje nielen celkovú činnosť školy (vyhláška č.9/2006) s jej súčasťami, ale aj konkrétnejšie v personálnej práci smerom k zamestnancom (zákon č. 317/2009 Z.z. §52) a k sebe samému (zriaďovateľ hodnotí riaditeľa – zákon 21 č.596/2003 Z.z.)

Súčasťou manažovania školy je personálna politika. Predstavuje riadenie a vedenie ľudí v škole v štyroch základných procesoch – v plánovaní, realizovaní, hodnotení a korekcii. V obsahovej náplni personálneho manažmentu je:

- výber a prijímanie zamestnancov,
- motivovanie zamestnancov,
- vedenie ľudí a organizácia ich práce,
- hodnotenie a odmeňovanie,
- starostlivosť o pracovné prostredie a služby,
- starostlivosť o sociálnu klímu školy,
- starostlivosť o profesijný rast zamestnancov,
- zavádzanie a riadenie zmien v škole.

Ide o spätnú väzbu a hodnotenie pedagogického zamestnanca, komunitou (rodičmi, spolupracovníkmi, odborníkmi z iných organizácií, zriaďovateľom a zamestnávateľom), vedením školy, supervízormi, ŠŠI. Súčasťou je aj samotné sebahodnotenie a sebareflexia pedagogického zamestnanca ako aj hodnotiace rozhovory vedenia školy so zamestnancami na základe spracovaných kompetenčných profilov a ich indikátorov. Jedinou priamou metódou pozorovania učiteľa v pedagogickom procese je hospitácia, ktorá je nenahraditeľným nástrojom riadenia tohto procesu. Nie je iba nástrojom kontroly, ale výsledok kontroly by mal byť osobnostnou a pracovnou skúsenosťou, ktorá obohacuje učiteľa a riaditeľa a posúva pedagogickú prácu k vyšším kvalitám.

Závery pre prax

Hodnotenie práce učiteľa je možné z rôznych stránok – akú má prípravu, ako má premyslenú organizáciu, metodický postup a stratégiu výchovno-vzdelávacieho procesu, či vie aké, ako a čím dosiahol ciele, aký má pedagogický a osobný prístup, ako spolupracuje s kolegami, vedením školy, s rodičmi, ako uplatňuje vlastnú autoevalváciu

a pod. Vedúci zamestnanec využíva k tejto činnosti rôzne nástroje – pozorovanie, rozhovory, hospitácie, diskusie, analýzy, porady, interné hodnotiace, kontrolné a riadiace inštrumenty - komentáre, dotazníky, ankety, správy, záznamy, portfólia a pod. V tabuľke 5 sú spracované indikátory, ktoré môžu byť pomôckou, čo si má riaditeľ všimnúť, analyzovať a prehodnocovať, aby práca učiteľa bola efektívna s čo najlepšimi výsledkami. V prílohe D Indikátory hodnotenia práce pedagóga sú skonkretizované merateľné výsledky činnosti pedagóga sú skonkretizované merateľné výsledky činnosti pedagóga. Zmyslom evalvácie je posunúť prácu smerom k zvýšeniu kvality a postupne odstraňovať neefektívne spôsoby práce.

Evalvačné výsledky by mali byť konfrontované s predpokladanými očakávanými výsledkami v zmysle cieľov školského vzdelávacieho programu.

V prílohe E uvádzame spracované kritériá na celkové hodnotenie zamestnancov (pedagogických i prevádzkových) a záznam o hodnotení pedagogického zamestnanca v zmysle ŠVP ISCED 0 Predprimárne vzdelávanie, Príručka na tvorbu ŠkVP 2008.

Tabuľka 5 Indikátory hodnotenia práce pedagóga

	Operacionalizované špecifické z plánov VVČ	Hodnoty zvládnutia učiva					
		áno	častoč. áno	častoč. nie	nie	neviem	
A/ Profesijná úroveň	Poznatky z oblasti predškolskej pedagogiky						
	Informovanosť o tvorbe špecifických cieľov						
	Ťaženie zo skúseností a vzdelávacích podujatí						
	Rozpracovanie špecifických cieľov do plánov VVČ						
B/ Kontakt s dieťaťom	Pozná deti v triede, schopnosť individuálnej práce s deťmi						
	Je radcom a strojcom úspechu						
	Vzťah a dôvera detí k učiteľke						
	Rešpektovanie záujmov detí						
	Forma a spôsob práce s deťmi						
	Dôslednosť a systematickosť v práci, v prístupe k deťom						
	Vzťah a prístup k deťom (láskavosť, cit, trpezlivosť)						
C/ Efektivita edukácie	Dobré plánovanie VVP						
	Rozpracovanie a aplikácia triednych vzdelávacích programov do každodennej práce s deťmi						
	Vhodná voľba hodnotenia detí						
	Riadenie činnosti v triede						
	Vytvorenie vhodného podnetného prostredia						
	Učenie pre dieťa						
	Motivácia detí k získavaniu poznatkov						
D/ Komunikácia s okolím	Zapájanie sa do diania v škole						
	Spolupracuje v kolektíve						
	Účinne komunikuje						
	Profesionálne vystupovanie smerom k rodičom						
E/ Profesijný rast a rozvoj	Uplatňovanie inovačných trendov						
	Schopnosť sebahodnotenia, snaha o zlepšenie svojej práce						
	Efektívnosť a aktivita						

Riaditeľka MŠ by mala tak ako učiteľky uskutočňovať sebahodnotenie, nakoľko je aj ona v prvom rade pedagóg. Musí ale analyzovať aj svoju riadiacu činnosť v oblasti personálnej, materiálno-technickej, ekonomickej, výchovno-vzdelávacej, v oblasti efektivity práce školy, spolupráce s ostatnými inštitúciami – tabuľka 6 Indikátory aktivít výkonu manažéra.

Tabuľka 6 Indikátory aktivít výkonov manažéra materskej školy

Aktivity výkonu manažéra	5 stupňová škála 1 - najviac dôležité, až - vyslovená spokojnosť, 5 - absolútne nedôležité, - nespokojnosť, - absolútna nespokojnosť					Naj potreba k výkonu 7 činností
Základná dokumentácia						
Administratívna agenda a korešpondencia						
Účtovnícke a ekonomické programy						
Práca s internetom						
Aplikácia právnych predpisov						
Práva vedúceho zamestnanca						
Povinnosti vedúceho zamestnanca						
Manažment zmien						
Etické štandardy						
Komunikácia a rokovanie s klientmi						
Zvládanie stresových situácií						
Time manažment – organizácia vlastnej práce						
Time manažment – organizácia tímovej práce						
Vyhodnocovanie výsledkov vlastných aktivít						
Vyhodnocovanie výsledkov tímových aktivít						
Samostatnosť prípravy podkladov a správ						
Technika práce s hromadnými údajmi						
Odborné posudzovanie došlých písomností						
Vydávanie individuálnych právnych aktov						
Tvorba projektov						
Tvorba inovatívnych a špeciál. programov						
Riadenie toku financií						
Systém čerpania finančných prostr. z grantov						
Problematika rozvoja školy						
Problematika komunálnej politiky						
Súčasná socio - ekonomická situácia v škole						
Iné (vypíši)						

Výroky	vždy	skôr áno	zriedka
Plním svoje úlohy tak dobre, ako najlepšie viem			
Pracujem na 100% a angažujem sa			
Snažím sa len vtedy, ak si to situácia vyžaduje			
Ak som splnil úlohu alebo zadal, sám preverím či je vykonaná správne			
Ak som zadal úlohu, delegujem vykonaním jej preverky inou osobou			
Pomáham svojim podriadeným			
Viem požiadať o pomoc svojich kolegov			
Prijímam spoluzodpovednosť za svoju školu i za chyby ktoré som nespôsobil			
Som iniciatívny, úlohy plním v požadovanej kvalite, kvantite a čase			
Prichádzam vždy všade na čas			
Učím sa zo svojich chýb a vyhýbam sa ich opakovaniu			
Som hrdý na výsledky svojej práce a rád ich prezentujem			
Som hrdý na výsledky práce svojho tímu a rád ich prezentujem			
Ak kvalita práce nezodpovedá očakávaniam, upozorním podriad. na to			
Som poriadkumilovný			
Snažím sa vyvarovať plytvaniu a nehospodárnosti			
Hovorím s ľuďmi priamo, nie o nich			

Autoevalvačný checklist 3

3.5 Evalvačný mechanizmus výsledkov učiteľa

Podmienkou k tomu, aby sme sa mohli stať učiteľmi profesionálmi, je prekonať rutinný praktikizmus. Proces sebahodnotenia (autoevalvácie) kvality výsledkov práce učiteľa má predovšetkým funkciu spätnej väzby, ktorá je:

- efektívnejšia ak sú spätnoväzbové informácie získavané z viacerých zdrojov,
- účinnejšia, keď sú autoevalvačné metódy konzultované s odborníkmi.

Takáto spätná väzba má význam iba vtedy, ak je učiteľ ochotný prijať jej výsledky a na ich základe hlbšie uvažovať o zmenách vo svojej práci a jej zdokonalení.

Efektívna autoevalvácia je založená na objektívne zvolených ukazovateľoch kvality. Čím je nástroj na hodnotenie prepracovanejší, tým hlbší a komplexnejší pohľad na vzdelávací proces učiteľ získa. Cieľom autoevalvácie je jej hľadanie optimálnych možností na riešenie problémov.

Naučená rutina je najväčším problémom na ceste ku kvalitnej evalváci. Ako uvádza Helus (2004) "Učiteľova profesionalita je prekonaním rutinného praktikizmu,

ktorý sa prejavuje odkazom na recepty, ako to či ono v práci s deťmi robiť... Rutinný prakticismus charakterizuje najnižšiu úroveň „práce“ učiteľstva, ktorú je treba so všetkou rozhodnosťou prekonávať....“ (str. 221). A naopak, evalvácia môže byť prostriedkom, ktorý nám pomôže prekonať rutinný prakticismus a stať sa profesionálom. Podkladom pre spracovanie kvalitnej a objektívnej autoevalvácie sú informácie o výchovno-vzdelávacom procese.

V pedagogickej práci učiteľa vidíme dve základné hodnotiace roviny:

1. **Hodnotenie vlastnej práce učiteľom**

tu zisťuje, či výsledky práce odpovedajú jeho predstavám, základnému smerovaniu, venovanému úsiliu. V tomto prípade učiteľka hodnotí, či dosahuje alebo nedosahuje stanovených cieľov - ako v priebehu určitej etapy (tematického celku, projektu), tak po jeho skončení.

2. **Hodnotenie vzdelávacích výsledkov jednotlivých detí učiteľom**, ktoré

uvádzame v podkapitole 3.6. s predpokladom, či ciele, ktoré si stanovil pre celú skupinu sú (a do akej miery) napĺňované jednotlivými deťmi. Obidve tieto roviny veľmi úzko súvisia - moje hodnotenie skupiny detí je predsa obrazom hodnotenia ich jednotlivcov.

Autoevalvácia umožňuje učiteľovi identifikovať slabé a silné stránky, čo treba zlepšiť, určiť hlavné priority a naplánovať si činnosti potrebné na zvýšenie edukačného procesu. Prostredníctvom nej učiteľ hodnotí sám seba, konfrontuje svoj pohľad na seba a svoje výkony s pohľadmi vyučujúceho, zisťuje ako chápe sám seba.

Evalvácia prostredníctvom všeobecných cieľov by mala byť samozrejmom znalosťou každého učiteľa. Ide o proces časovo náročný, vyžadujúci istú mieru improvizacyjnych schopností. Pojmy **učenie, hodnoty a samostatnosť** by mali byť s nami stále prítomné a nami priebežne rešpektované.

Proces evalvácie má formu, ktorá by nemala pripustiť, aby sa kruh uzatvoril a nebolo cesty ďalej.

Záver pre prax

Učiteľ môže prostredníctvom evalvácie hodnotiť sám seba, konfrontovať svoj pohľad na seba a svoje výkony s pohľadmi vyučujúceho, zisťovať ako chápe sám seba. Prostredníctvom portfólia a osobného listu môže učiteľ monitorovať celý svoj profesijný život. Do svojho portfólia učiteľ ukladá všetky doklady podstatné pre

postupný rozvoj. Slúži k zaznamenaniu akcií ďalšieho vzdelávania, projektov, ktoré realizoval, hospitačných záznamov a hodnotení.

V profesijnom portfóliu by nemala chýbať:

- osobná charakteristika, osobná filozofia vzdelávania;
- doklady o vzdelávaní, jazykové znalosti;
- certifikáty, osvedčenie z absolvovaných školení a ďalšieho vzdelávania;
- popis pedagogickej praxe, stručná charakteristika škôl, na ktorých učil;
- záujmy, zoznam prečítanej odbornej literatúry;
- informácie o projektoch, ktorých sa s deťmi zúčastnil;
- ukážky práce detí (tiež ukážky sebahodnotenia detí, hodnotenia učiteľa);
- fotografie a výsledky najvýznamnejších akcií a činností, ktoré organizoval;
- referencie - riaditeľa, kolegov, detí i rodičov (ak boli použité autoevaluačné nástroje - aké a výsledky ich meraní);
- informácie o práci s nadanými alebo s deťmi, ktoré vyžadujú zvláštnu pomoc;
- videozáznam alebo fotodokumentácia z práce v triede;
- ukážky priebežnej komunikácie s rodinou (krátke správy o dieťati, písomné informácie, pozvánky);
- záznamy z vlastného pozorovania v triede;
- stručný komentár alebo odôvodnenie k vybraným podkladom;
- inovačné metódy výučby (príklady dobrej praxe, prípravy na VVČ);
- uverejnené články a publikácie, účasť na konferenciách;
- zaujímavé mimoškolské aktivity;
- plány do budúcnosti, osobné a profesijné ciele a ďalšie.

Cieľom hodnotiaceho osobného listu učiteľa je monitorovanie a hodnotenie jeho dlhodobějších činností, činností, ktoré nie sú v rámci jednej hospitácie pozorovateľné, ale predsa sú dôležité pre naplňovanie cieľov školy, kvalitu pedagogických procesov i pre dosiahnutie zámerov kurikulárnej reformy. Vyjadruje osobný záväzok učiteľa podieľať sa na uplatňovaní tzv. celoškolských stratégií vymedzených ŠkVP.

Osobný list prekonzultuje vyučujúci na začiatku školského roka s vedením školy a na konci obdobia ho spolu s vedením školy znovu vyhodnotí. Učiteľ by nemal chápať zavedenie osobného listu ako nástroj pre svoju kontrolu, ale prioritne ako nástroj pre priebežné zvyšovanie kvality svojej práce.

Kvalitnú edukáciu práce učiteľa vystihuje:

- účinný a efektívny triedny manažment,

- uvedomelá disciplína,
- otvorenosť k požiadavkám a potrebám detí,
- uplatňovanie inovácií, používanie nových technológií,
- didaktická pripravenosť,
- aktivnosť a tvorivosť, sebarealizácia,
- aktívne využívanie učebných pomôcok,
- spolupráca a zodpovednosť v tíme,
- rozvoj osobnosti dieťaťa a pedagóga,
- autorita a podpora v pedagogickom zbore a vo vedení školy,
- efektívna spolupráca so zákonnými zástupcami a verejnosťou.

Autoevalváciu učiteľa, jeho prípravy a realizácie VVP môžeme zhrnúť do uvedených indikátorov (pozri tabuľku 7), ktoré sme spracovali podľa ŠVP ISCED 0 Predprimárne vzdelávanie a Príručky na tvorbu ŠkVP.

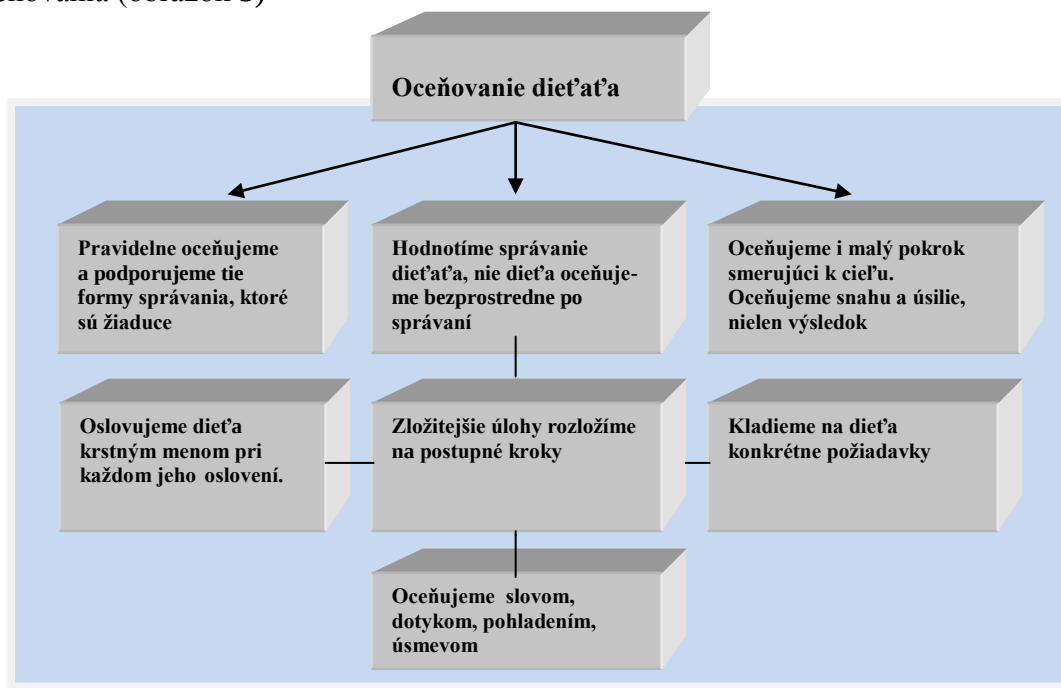
Tabuľka 7 Autoevalvácia učiteľa

	Sledované ukazovatele	áno	častoč. áno	častoč. nie	nie	neviem posúdiť
Hodnotenie kvality vlastnej prípravy učiteľa na VVČ	Správnosť a voľba cieľov					
	Zohľadnenie skladby detí					
	Príprava prostredia a miesta realizácie					
	Analýza predchádzajúcich vedomostí					
	Príprava pomôcok (ich svojpomocné zhotovenie)					
	Štúdium vhodnej literatúry, zdroje čerpania pre VVČ					
	Príprava pedagogických situácií v hrách a činnostiach (plánované, náhodné, spontánne)					
	Zohľadňovanie tempa učiaceho sa dieťaťa (deti so ŠVVP - nadané, menej nadané, zo sociálne znevýhodneného prostredia, deti so zdravotným znevýhodnením)					
	Využívanie aktivizujúcich metód na riešenie problémových úloh (metódy tvorivého riešenia problémov – heuristika) - brainstorming, DITOR, situačná, inscenačná, projektové metódy, metódy tvorivej dramatiky					
Hodnotenie VVP učiteľom vzhľadom k ŠkVP	Správnosť naplánovania cieľov					
	Voľba organizácie a metód					
	Dosiahnutie vytýčeného cieľa vo VVP					
	Efektívna realizácia edukačných aktivít					
	Využitie pochvál a povzbudení					

Hodnotenie VVP učiteľom vzhľadom k ŠkVP	Zabezpečenie aktivity detí v dostatočnej miere					
	Zadávanie úloh k podpore tvorivého myslenia (jednej alebo viacej úloh)					
	Rozvoj vedomostí, schopností, zručností – kompeten.					
	Vytváranie dostatoč. priestoru na sebahodnotenie detí					
	Vedenie aktivít pre deti k plneniu cieľov					
	Rozvojová úroveň detí					
	Interakcia a komunikácia dieťa-učiteľ, dieťa-dieťa					
	Prínos sprostredkovaných informácií pre dieťa					
	Úroveň záujmu detí objavovať, poznávať nové veci					
	Úroveň zvládnutia výkonových štandardov u detí					
	Vytváranie pozitívnej klímy a stimulatívneho prostredia na rozvoj osobnosti dieťaťa					
	Poskytovanie priestoru pre uplatňovanie hodnotiacich postojov dieťaťa k sebe a ostatným					
	Posilňovanie dôvery dieťaťa prostredníctvom dosiahnutia cieľov					
	Poskytovanie priestoru pre uplatňovanie hodnotiacich postojov dieťaťa k sebe a ostatným					
Hodnotenie dieťa vo VVP Vzhľadom k dieťaťu	Hodnotenie dieťaťa so zreteľom na výstupy, očakávané kompetencie					
	Náročnosť požiadaviek na dieťa, jeho vlastný pokrok					
	Schopnosť zo strany detí využívať získané poznatky v praktic. činnostiach a aplikovať ich v situáciách					

3.6 Evalvačný mechanizmus výsledkov dieťaťa

Jedným z cieľov výchovy a vzdelávania detí v materskej škole sú šťastné, komunikatívne, vyrovnané deti, ktoré vnímajú lásku a sympatie druhých. K tomu učiteľ potrebuje ovládať umenie hodnotenia. Začiatočnou fázou je zvládnuť umenie oceňovania (obrázok 5)

Obrázok 5 Odporúčania k oceňovaniu dieťaťa

Hodnotenie dieťaťa je jednou z najdôležitejších činností. Môže sa premieňať na motiváciu, tvorivosť, hierarchiu hodnôt dieťaťa. Je dôležitým procesom humanizácie.

Ak učiteľ chce poznať dieťa a porozumieť jeho konaniu, musí ho poznávať a posudzovať vo výchovnej interakcii a kontexte, ktorý konkrétne konanie dieťaťa sprevádza. Cez diagnostickú činnosť učiteľ poznáva úroveň vývinu dieťaťa, štýly učenia, dominantné činnosti a na základe týchto činností môže plánovať a organizovať pedagogický proces tak, aby sa v ňom každé dieťa rozvíjalo. Na základe diagnostiky vyhodnocuje činnosti dieťaťa a pátra po nedostatkoch a ich príčinách, ktoré sa u detí vyskytujú. Hodnotenie dieťaťa má byť mimovoľné, nevtieravé, aby si dieťa neuvedomovalo, že ho skúmame a hodnotíme. (Varcholová, Maliňaková, Miňová, 2003). Zámerom pedagogického diagnostikovania je zistiť nejaký stav, ktorý je východiskom pre možné zmeny v predškolskej edukácii. (Podhájecká, 2007)

Zmysel pedagogického hodnotenia spočíva v tom, že učiteľ priebežne sleduje ako sa dieťa vyvíja, ako sa zdokonaľuje vo svojich znalostiach, ako si pri hrách a bežných činnostiach správa a koná, ako sa cíti a vyhodnocuje, aké pokroky vo vzdelávaní robí. A to preto, aby zistil, čo dieťa potrebuje. Podľa toho potom ďalej postupuje v jeho výchove a vzdelávaní. Ide o priebežné sledovania toho, ako si dieťa počína. Pre svoju pedagogickú prácu učiteľ potrebuje mať o deťoch a ich vývoji a postupe v učení dobrý prehľad.

Poznámky sú pre neho neustálym zdrojom spätnej väzby. Môžu byť stručné, ak je v jeho rozvoji všetko v poriadku, môžu byť podrobnejšie, či cielene zamerané v prípade špecifických problémov dieťaťa. Je na každom učiteľovi, akú formu zvolí, aby mohol dieťaťu vyhovieť, spoľahlivo nájsť prípadné problémy či chyby a včas urobiť maximum pre ich odstránenie, alebo aspoň zmiernenie. Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov nemá byť zamerané na porovnávanie úrovne detí, ale na individuálne pokroky každého dieťaťa. Preto učiteľ musí mať prehľad o rozvoji dieťaťa a zistené výsledky zaznamenávať.

Uvádzame všeobecné odporúčania k písomnému zaznamenávaniu informácií o dieťati (Gmitrová – Podhájecká, 2007):

- učiteľ vytvára vlastný systém zaznamenávania, sám rozhoduje, čo si zaznamená a v akom rozsahu,
- záznamy sa neodovzdávajú inému kolegovi,
- záznamy slúžia pre potreby učiteľa, ktorý vedie zaznamenávanie,

- odporúča sa viesť záznamový denník, do ktorého učiteľ zapisuje poznámky, následne ich analyzuje, konzultuje s kolegom a využije pri plánovaní ďalšieho pedagogického pôsobenia na dieťa,
- záznamy sa analyzujú v čo najkratšom čase po zaznamenaní,
- záznamy sa posudzujú z viacerých hľadísk,
- každý zaznamenaný prejav o dieťati sa opakovane overuje v činnostiach dieťaťa, nerobia sa unáhlené, jednoduché závery, odporúčania,
- zaznamenávajú sa úspešné pedagogické postupy, ktoré učiteľ môže odporúčať, iným kolegom ako overené výchovné metódy pri riešení daného problému,
- písomný záznam sa môže realizovať pri spontánnom aj plánovanom pozorovaní.

Pretože sa nejedná o žiadne „výstupné“ hodnotenie dieťaťa, ale o pracovné materiály učiteľa, môže učiteľ postupovať ľubovoľne, čo do formy i obsahu poznámok a to podľa toho, čo mu vyhovuje a čo je u ktorého dieťaťa potrebné sledovať.

Pretože si učiteľ pochopiteľne nemôže všetko pamätať a z dôvodu, že by niečo dôležité mohlo uniknúť jeho pozornosti, je potrebné, aby v sledovaní a hodnotení mal nejaký systém a aby si viedol písomnú dokumentáciu, ktorá by spĺňala kritériá:

- zaznamenával výsledky sledovania dieťaťa,
- "mapoval" to, ako sa jednotlivé deti v priebehu dochádzky do MŠ posúvajú v rozvoji a ako postupujú v učení,
- sledoval rozvojové a vzdelávacie pokroky, ktoré deti dosahujú,
- bol predovšetkým podkladom pre prácu učiteľa,
- pomohol učiteľovi na základe prehľadného záznamu zachycujúceho vývoj dieťaťa i jeho učebné pokroky ponúkať dieťaťu také činnosti, ktoré ho v jeho rozvoji a učení posúvajú do zóny ďalšieho vývoja,
- umožnil učiteľovi taktiež spätnú väzbu o jeho pedagogickej činnosti,
- priviedol učiteľa k občasnému zamysleniu nad každým dieťaťom i tým "nenápadným" s uvedomením, že každé dieťa je iné, vyvíja sa rozličným tempom, inak postupuje v učení a že vzdelávacie potreby detí sú rôzne.

Na základe diagnostiky neuvidíme pred sebou iba triedu detí, ale každé dieťa zvlášť.

Edukačný proces v materskej škole zahŕňa rozmanité pedagogické situácie (Gmitrová – Podhájecká, 2007):

- *spontánne hry a hrové činnosti detí,*
- *učiteľom plánované, navodené, priamo riadené aktivity, hry a hrové činnosti detí,*

➤ *učiteľom plánované, navodené, nepriamo riadené aktivity, hry a hrové činnosti detí.*

V edukačnom procese, ktorý v podmienkach materskej školy prebieha vo všetkých organizačných formách dňa (*hry a hrové činnosti dieťaťa, pohybové a relaxačné cvičenia, pobyt vonku, odpočinok, činnosti zabezpečujúce životosprávu, edukačná aktivita*) súbežne realizujeme neformálne a formálne pedagogické diagnostikovanie v rámci všetkých organizačných foriem dňa.

Okrem pojmov oceňovania, hodnotenia patrí do komplexnosti obsahu evalvácia výsledkov výchovno-vzdelávacej činnosti aj autoevalvácia. Sebahodnoteniu ako uvádza Košťalová, Miková, Stang (2008, s.63) sa začínajú učiť už najmenšie deti, aj napriek tomu, že ich možnosti uskutočňovať metakognitívne činnosti zodpovedajú prirodzene ich vývojovej fáze. Predškolské dieťa sa uspokojí s tým, že splnilo úlohu a dosiahlo cieľ. Z toho sa odvíja jeho sebahodnotenie. Nie je schopné posúdiť kvalitu svojho výkonu z rôznych uhlov pohľadu. Má radosť z toho, ako sa mu činnosť, daný úkon podaril bez toho, aby rozoberalo a posudzovalo ďalšie podrobnosti svojej aktivity.

Dieťa v tejto oblasti potrebuje získať skúsenosti. Má vedieť ako ho hodnotí učiteľ, rodičia, ktorí môžu prispieť k rozvoju jeho sebahodnotenia. Hodnotenie dieťaťa sa nemôže spájať s hodnotením jeho osoby. Je potrebné deťom poskytovať spätnú väzbu vrátane odporúčaní, v čom majú byť lepší, ako majú svoju prácu vylepšiť, aby dosiahli lepšie výsledky.

S deťmi je potrebné realizovať aj také formy sebahodnotenia, v ktorých dieťa vyjadruje názor na svoju prácu, postoje k sebe samému, vlastné pocity. Sebahodnotenie môžeme realizovať v závere činnosti, dňa, týždňa, témy, obsahového celku, pričom deti samy hodnotia svoju prácu, ako aj radosť z nej. V rannom kruhu, ale aj počas dňa vyslovujú svoje plány a ciele, ktoré môžu slúžiť ako inšpirácie k ich správaniu. Hodnotenie by malo poskytnúť informácie o schopnostiach detí kriticky aplikovať nové poznatky v rôznych situáciách. Jeho cieľom by malo byť poskytovanie častej spätnej väzby deťom o dosiahnutých výsledkoch. Deti učíme schopnosti hodnotiť nielen svoju prácu, ale aj prácu ostatných.

V tabuľke 8 uvádzame sebahodnotenie dieťaťom prostredníctvom dotazníka – zdroj Polák, 2004.

Tabuľka 8 Sebahodnotenie dieťaťom

Princípy	Sledované ukazovatele	Hodnotiaci škála		
		áno 	menej 	nie
Sloboda	Vybíral si si miesto k práci sám			
	Volil si si pomôcky k práci sám			
	Mal si dostatočný čas na svoju prácu			
	Vybíral si si aktivitu podľa tvojho prania sám			
	Pracoval si v kolektíve, so skupinkou			
	Pomáhal si kamarátom			
Samostatnosť	Bol si aktívny			
	Pracoval si samostatne			
	Pomáhala ti p. učiteľka pri splnení úlohy			
	Našiel si správne riešenie, postup			
Zodpovednosť	Splnil si požadovanú úlohu			
	Urobil si ju správne			
	Urobil si aj niečo navyše			
Hodnotenie	Čo urobíš aby si splnil úlohu správne			
	Pracoval si správne?			
	Páči sa ti ako si splnil úlohu, aktivita			
	Ako si spokojný so svojou prácou, páči sa ti			

K vyjadreniu spokojnosti, nespokojnosti zo svojej práce u detí môže byť odpoveď na otázky zaznamenávané v hodnotiacom hárku prostredníctvom tváre – usmiatej (splnenie úlohy), univerzálnej (čiastočné splnenie úlohy) a zamračenej (nesplnenie úlohy). Symboly môžu deti vyfarbovať, alebo dokresľovať, dolepovať tvár do príslušného okienka.

Spätná väzba, ktorú vyčítame z reakcií detí je nevyžiadaná, spontánna. Učiteľ si ju môže od detí vyžiadať, ale môžu o ňu požiadať aj deti. Jedným zo spôsobov ako získať spätnú väzbu od detí, je požiadať ich, aby pomohli učiteľovi zapisovať do triednej knihy spoločným spomínaním ako to bolo, čo sme robili. Tento spôsob učiteľa informuje, čo si deti zapamätali, čo ich zaujalo, čo ich bavilo a čo sa vlastne naučili. Triedna kniha sa tak môže stať dôležitým elementom, ktorý mu pomáha v ďalšom plánovaní a príprave na činnosti.

Hodnotenie je proces spolupráce medzi učiteľom, dieťaťom. Poskytuje základ pre odraz k náročnejším úlohám. Jeho základné pravidlá:

- hodnotiť komplexne celú osobnosť dieťaťa,
- hodnotiť tak, aby sme hodnotením zachytili napredovanie, osobnostný a komplexný rozvoj dieťaťa,
- v hodnotení uplatňovať sféru citovú, nakoľko ide o uspokojovanie potrieb,

- nezabúdať, že hodnotenie závisí od kvality hodnoteného objektu, ale aj od kvality hodnotiaceho subjektu,
- sebahodnotenie nech je neoddeliteľnou súčasťou VVP,
- hodnotenie má napomáhať rozvoju osobnosti t.j. sebarozvíjaniu dieťaťa,
- vedieť zostaviť hodnotiace kritériá, určiť ich váhu, vlastnú posudzovaciu škálu a stanoviť vlastné preferencie zaradením výkonu dieťaťa na posudzovacej škále,
- využívať aj emočnú stránku prezentovanú neverbálnymi prejavmi ako sú pohľad, mimika, pohladenie.

Závery pre prax

Pri evalvácii výsledkov dieťaťa môžeme využívať metódy a prostriedky hodnotenia ako sú: analýza produktov detských prác, analýza pracovných listov, dotazníky, rozhovory, problémové učenie, zážitkové učenie, dialóg, praktická činnosť, manipulačná činnosť, DITOR, tvorivá dramatika, experimentálne metódy.

Spôsoby a typy hodnotenia:

A. Formatívne hodnotenie – zamerané na podporu ďalšieho efektívneho učenia sa. Podstatou je spätná väzba ako informácia o (ne)správnosti postupu, o splnení úlohy. Učiteľ využíva tento typ najmä v diagnostikovaní a v hodnotení priebehu činností alebo čiastkového výsledku. Ide o formálne alebo neformálne hodnotenie, v ktorom sa používa najčastejšie pozorovací a diagnostický hárok, záznam, dotazník prostredníctvom ktorých sa zistí na akej vedomostnej úrovni sa dieťa nachádza – Vygotského najbližšiu rozvojovú zónu. (pozri príloha A Pozorovací hárok k hodnoteniu kompetencií dieťaťa a príloha B Diagnostický hárok k rozpoznaní a hodnoteniu úrovne rozvoja dieťaťa) s cieľom získať o diagnostikovanom objekte alebo jave čo najhlbšie a najkomplexnejšie poznatky, ktoré napomáhajú formulovať závery v zhrňujúcom konštatovaní ako spätnú väzbu.

Pri prechode z jedného obsahového celku do druhého, ktoré navzájom úzko súvisia, zisťujeme a zachycujeme úroveň poznania detí - aktuálnu zónu po ukončení obsahového celku. Môžeme využiť metódu pojmového mapovania, ktorej základnou myšlienkou je, že postup učenia sa závisí od toho, čo už dieťa vie. Ňou môže učiteľ u detí overiť získané vedomosti, zručnosti z daného obsahového celku po jeho prebratí. V praxi pri jej realizácii môžeme využiť pojmové mapy, ktoré sú pomerne jednoduchým zachytením úrovne poznania detí. Zachytávajú obsah poznania v určitej oblasti a tiež vzťahy medzi prvkami obsahu navzájom.

B) Sumatívne hodnotenie (finálne) – stanovuje si ním učiteľ úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností za určitý časový úsek. V praxi je to polročné a celoročné hodnotenie. Je konečným zhodnotením výsledkov buď interne alebo externe. Zvyčajne ide o kriteriálne a objektívne hodnotenie prostredníctvom testov, pracovných listov, portfólií. Výsledné/záverečné hodnotenie je zaznamenané v ročnej správe o výchovno-vzdelávacích výsledkoch.

Denné hodnotenie po ukončení dňa

Realizácia v plánoch VVČ

Vyhodnocujeme, ktoré ciele boli konkrétne splnené, ktoré čiastočne a ktoré väčším počtom detí (viac ako polovica) neboli splnené a je potrebné ich opakovane naplánovať v ďalšom týždni, v ďalšej téme. K už naplánovaným špecifickým cieľom, ktoré máme uvedené v UO v nasledujúcej téme budeme v plánoch VVČ ešte uvádzať konkrétne nesplnené ciele.

- a) Hodnotenie detí za ich aktivitu a aktívnu účasť počas dňa. Z hľadiska vzdelávacej ponuky hodnotíme: čo sa splnilo, čo nesplnilo, ako budeme pokračovať na ďalší deň.

Týždenné hodnotenie po prebratí témy OC

- a) Po prebratí týždennej témy cez vopred pripravenú a naplánovanú aktivitu v ktorej by sme sledovali splnenie špecifických cieľov či už cez hranie rolí, projekt, projektovú hru, zážitkové učenie, problémové učenie.

V týždennom plánovaní si môžeme posledný deň v týždni (piatok) nechávať priestor na evalváciu špecifických cieľov, ktoré sme v danom týždni preberali práve cez vyššie uvedené aktivity.

Hodnotíme ukončený obsahový celok spolu s deťmi a zamýšľame sa, čo ich najviac zaujímalo a zaujalo.

- b) Prostredníctvom pracovných listov za každou týždennou témou sledujeme ako boli deťmi splnené naplánované špecifické ciele.

Mesačné hodnotenie po ukončení a prebratí OC

Evalvácia splnených špecifických cieľov po prebratí OC s uvedením koľko detí špecifický cieľ splnilo alebo percentuálne splnenie daného špecifického cieľa v 5 stupňovej hodnotiacej škále. Naplánovaný projekt ako hodnotiaci ukazovateľ ako aj jeho interaktívnu podobu po zvládnutí úloh obsahového celku Zimné tajomstvá uvádzame v prílohe H.

Ročné hodnotenie (Správa o VVČ)

Výstupné (sumatívne) pedagogické diagnostikovanie – je charakterizované ako jednorazový proces napr. testovanie dieťaťa a jeho vyhodnocovanie na základe porovnávania s normami stanovenými pre daný vek a pre príslušnú činnosť (Bruceová, 1996).

Jednou z foriem je aj hodnotenie prostredníctvom portfólia, ktoré môže poslúžiť ako užitočný zdroj pre analýzu výchovno-vzdelávacích výsledkov. Je to moderný prostriedok autentického (pôvodného) hodnotenia. Slúži k rozvíjaniu schopnosti sebahodnotenia. Jeho cieľom je zachytiť vývoj dieťaťa a jeho premeny za určité časové obdobie. Ide o súbor detských prác a dôležitých informácií o dieťati, ktoré slúžia k jeho celkovému hodnoteniu a posudzovaniu. Má predstavovať komplexné hodnotenie osobnosti dieťaťa, nielen zbierku jeho prác.

Portfólio slúži: dieťaťu, učiteľovi, rodičovi

dieťaťu	učiteľovi	rodičovi
Získať o sebe komplexnejší obraz	Diagnostikovať slabé a silné stránky	Dozvedieť sa o úspechoch dieťaťa
Dozvedieť sa o svojich úspechoch	Zistiť štýl učenia sa dieťaťa	Porovnať vedomosti
Hľadať cesty k odstráneniu nedostatkov	Posúdiť posun v osobnostnom rozvoji	Získať obraz o práci dieťaťa
	Získať obraz o svojej práci	Oboznámiť sa – slabé, silné stránky

Obrázok 6 Význam portfólia

Priebežné a systematické záverečné hodnotenie je nevyhnutnou súčasťou každej práce. Pri hodnotení si učitelia zároveň overujú, či volili správny postup a metódy, či požiadavky na deti neboli príliš náročné a podobne. V materskej škole sa využíva slovné i písomné hodnotenie detí. Slovné hodnotíme dieťa v každodennej činnosti. V prevažnej miere sa využíva pozitívne hodnotenie, ktoré dieťa motivuje k vyšším výkonom.

3.7 Evalvačný mechanizmus rodiča a verejnosti

Rodičia a komunita, v ktorej sa materská škola nachádza, sú nepochybne jedným z najdôležitejších článkov reťazca spätnej väzby. S ňou úzko súvisí prehľad nielen o otázkach hospodárenia a financovania, ale aj o ďalších aktivitách školy, ktoré môžu ale aj nemusia priamo súvisieť so vzdelávaním. Školská prax vyspelých krajín potvrdzuje,

že čím viac sa darí rodičov a komunitu vtiahnuť do života školy, tým viac škola z toho profituje. Zároveň platí pravidlo, že ak sa tieto subjekty aktívne zúčastňujú aj na procese hodnotenia kvality školy, zvyšuje sa nielen ich informovanosť o dianí na škole, ale aj ich objektivita pri posudzovaní každodenného úsilia celého kolektívu školy a spoločného úsilia o to, aby sa čo najviac naplnili reálne potreby detí a školy.

Hodnotenie je dôležitou súčasťou pre úzku spoluprácu s rodičovskou verejnosťou, ktorej učitelia poskytujú odborné konzultácie o výchove ich dieťaťa.

Medzi zdroje hodnotenia školy rodičmi patria osobné skúsenosti rodičov so školou, rôznorodá komunikácia s učiteľmi, výsledky a výkony školy. Priestor pre záujem rodičov o vzdelávanie môže škola vytvárať aj usporiadaním dní otvorených dverí v MŠ a umožnenie prístupu rodičov na VVP.

Pozitívne hodnotenie školy rodičmi je základným predpokladom ich dôvery a školu ako inštitúciu, ktorá rôznym spôsobom ovplyvní životnú dráhu ich detí a prispeje ku kvalite ich budúceho života. Negatívne hodnotenie školy rodičmi je zdrojom nedôvery, brzdou vzájomnej spolupráce, prameňom nespokojnosti a zdrojom problémov a starostí o budúcnosť vlastných detí.

Obrázok 7 uvádza indikátory ponuky školy smerom k rodičom, požiadavky rodiča na školu a upriamenie pozornosti rodiča na atribúty školy.

Ponuky školy	Požiadavky rodiča na školu	Upriamenie pozornosti rodiča na atribúty školy
Kvalita edukácie prostredníctvom dobre vypracovaného ŠKVP	Venovanie pozornosti deťom so ŠVVP	Ciele a zameranie školy
Rozvoj talentu detí v krúžkovej činnosti	Kvality a vlastnosti učiteľov	Účasť školy na rôznych vzdelávacích projektoch
Kvalita ľudských zdrojov 100% kvalifikovanosť	Používanie progresívnych metód vo VVP	Pracovná klíma medzi zamestnancami školy
Aktívna spolupráca medzi učiteľmi a rodičmi	Uplatňovanie individuálneho prístupu	Kvalitný ŠKVP
Bezpečné sociálne prostredie	Napomáhanie rozvoju talentu, skrytých predností	Spolupráca medzi učiteľmi a rodičmi
Zdravá životospráva v školskej jedálni	Progresívnosť vedenia školy	Celková poloha areálu MŠ
Organizácia dňa prispôbená individuálnym potrebám dieťaťa	Sledovanie kvality vzdelávania v škole môjho dieťaťa	Prevádzka a denný program Prevádzka 2x do 20.00 hod. 1x v mesiaci v SO a NE
Kvalita obsahu VVP prevláda nad kvantitou	Efektívnosť riadenia školy	Odborná poradenská činnosť pre rodičov
Poskytovanie dostatku Informácií o škole	Vybavenie školy pre pohodu detí	Ponuka školy v oblasti voľno časového využitia
Kvalita prezentácie školy	Prehľad o príprave dieťaťa	Participácia rodičov na procese
	Ústretovosť, srdečnosť, ochota	

Obrázok 7 Indikátory ponúk škôl

Závery pre prax

Ak chce škola dosiahnuť, aby rodič bol nápomocným pri hľadaní najlepšej cesty pre dieťa, musí si premyslieť ako s rodičmi spolupracovať (Košťalová, Miková, Stang, 2008). Rodičov by sme mali už od prvého dňa pobytu dieťaťa v škole vťahovať do procesu hodnotenia, pretože svoje dieťa dobré poznajú. Môžu byť cenným zdrojom informácií pri plánovaní učenia sa dieťaťa a jeho zlepšovaní. Materská škola má:

- byť otvorenou rodičovskej verejnosti,
- informovať rodičov o základných pravidlách a režime práce školy,
- umožniť rodičom vstup do MŠ a spoluúčast' na aktivitách školy,
- informovať o výsledkoch detí,
- poskytovať konzultácie a príklady správneho vedenia detí,
- vytvárať možnosti k obojstrannej dôvere, v neformálnych stretnutiach,
- zverejniť a predkladať koncepcné zámery školy.

V nasledujúcej tabuľke ponúkame námety hodnotenia rodičov smerom k oblasti riadenia, výchovno-vzdelávacieho procesu, materiálno technickej základne, ľudských zdrojov, prezentácie školy a pod., ktoré sú spracované podľa Humajovej-Marošiovej, 2006.

Tabuľka 9 Indikátory hodnotenia školy rodičmi

Hodnotiaca oblasť	Sledované	1	2	3	4	5
Riadenie	Kvalita manažérskych vlastností riaditeľa školy					
	Rebríček kvalít školy v porovnaní s inými					
	Zvyšovanie kvality školy					
VVP	Individuálny prístup					
	Realizácia ukážok práce s deťmi - otvorené dni					
	Bohatosť programov, nápadov					
	Príprava detí na vstup do ZŠ					
	Vytvorenie podmienok k adaptácii detí					
	Možnosť integrácie detí so ŠVVP					
Materiálne a iné podmienky	Prevádzka školy podľa potrieb rodičov					
	Priestorové vybavenie školy					
	Estetika interiéru a exteriéru školy					
	Modernizácia zariadenia a učebných pomôcok					
Ľudské zdroje	Kvalifikovanosť učiteľov, profesijný rast					
	Klíma školy a atmosféra					
	Pripravenosť učiteľova na VVP					
	Prístup k deťom					
	Vnútoraná a vonkajšia komunikácia					
Spolupráca	Zapájanie rodičov do procesu rozhodovania					
	Miera zohľadňovania potrieb a požiadaviek rodičov					
	Informovanosť rodičov o dianí v škole					
Prezentácia školy	Ponuka nadštandardných aktivít					
	Imidž školy					
	Prezentácia a propagácia školy na verejnosti					

Účinné indikátory evalvácie a hodnotenia sú v poslednom období stále častejšie pojmy proklamované odbornou pedagogickou, ale aj laickou verejnosťou. V praxi sa stretávame s ich rôznym chápaním a interpretáciou.

Po reforme školstva v roku 2008, ktorá priniesla nový školský zákon sa školy stali zodpovednými za úroveň a kvalitu poskytovaných výchovno-vzdelávacích služieb. Školy si preto musia vypracovať kontrolné a hodnotiace mechanizmy, v ktorých majú nezastupiteľné miesto vnútorné evalvačné nástroje. Tie môžu byť orientované na vnútornú kvalitu a hodnotenie školy, hodnotenie pedagogických zamestnancov a na hodnotenie a kontrolu edukačných výsledkov detí.

Vychádzajú zo súčasných aktuálnych požiadaviek sme ponúkli evalvačné nástroje, ktoré by mali pomôcť – zvyšovať kvalitu školy a jej konkurencieschopnosť dôslednou evalváciou smerom k dieťaťu, učiteľovi a škole. Dobre ciele a funkčná evalvácia poskytne informácie o dosiahnutých výsledkoch, hodnotí stav a ukazuje možnosti ďalšieho postupu. Naším úsilím bolo jej poznanie v štádiách vstupu, procesu a výstupu a predloženie na riešenie takých výstupov, ktoré by skúmaný subjekt kvality školy a evalvácie získal.

Uvádzame poznatky a zistenia z praxe :

Najčastejšie sa realizuje evalvácia výsledkov VaV skôr ústne ako písomne, pedagogická diagnostika dieťaťa, menej hospitačný pohovor, hodnotenie práce zamestnanca a práce pedagóga. Rezervy sú v hodnotení kvality riadenia, hospitačnom pohovore, motivačnom hodnotiacom pohovore.

Pojem evalvácia je pre mnohé učiteľky a predovšetkým riaditeľky materských škôl novodobým strašiakom Otázky typu: **"Prečo máme zase písať to, čo nikto nebude čítať? K čomu to je dobré? Pre koho to robíme? Čo všetko máme vlastne hodnotiť? Ako hodnotiť, aby to bolo funkčné? Prečo máme zrazu evalvovať, keď nám doposiaľ stačilo hodnotiť?"** Slovo evalvácia je cudzie a vzbudzuje nedôveru a obavy. Myslíme si, že každá dobrá učiteľka a predovšetkým riaditeľka stále evalvovala, evalvuje a bude evalvovať, pretože by sa bez evalvácie vo svojej práci nezaobišla. Zlých učiteľiek nie je veľa a tým väčšinou ani evalvácia nepomôže.

To, čo učiteľky a predovšetkým riaditeľky materských škôl najviac trápi je, ako evalváciu písať. Pod pojmom evalvácia sa pre niektoré z nás neskrýva proces, ale papier, ktorý bude kdesi založený a dokáže prípadnej kontrole, že evalvácia existuje.

Uvádžame názory učiteľov k evalvačným nástrojom v praxi:

- potreba spracovať evalvačné nástroje, prípadne ich vzory,
- častejšie realizovať hodnotenia,
- využívať rôznorodejšie nástroje k hodnoteniu,
- získavať viac informácií o metódach hodnotenia,
- získavať väčšie množstvá materiálov k hodnoteniu.

Odporúčania pre prax

Pre úspešné uplatňovanie hodnotenia v praxi je potrebné:

- vypracovať a prijať systém sústavného hodnotenia edukačného procesu,
- využiť skúsenosti učiteľov z hodnotenia – pozitíva a poučiť sa z negatív,
- zabezpečiť platformu pre výmenu skúseností, pre implementáciu overených modelov evalvácie,
- sprístupniť učiteľom metodiku pedagogického hodnotenia na základe zovšeobecnenia existujúcich skúseností a príslušných zdrojov (napr. portál).

Školy by mali k evalvácii využívať :

- SWOT analýzu výsledkov školy,
- indikátory hodnotenia práce pedagóga manažérom školy,
- indikátory kvality školského manažéra,
- kontrolný systém školy – hospitačné záznamy a pozorovacie schémy,
- zásady hodnotenia pedagogických a nepedagogických zamestnancov.

Materské školy v rámci autoevalvácie majú problémy vo vytváraní a pomenovaní indikátorov k hodnoteniu školy, triedy, ŠkVP, UO, plánov VVČ. Formulácia indikátorov pri evalvácii školy, triedy, uvedených dokumentov a kvality školy im robí problémy. Väčšina škôl, aj keď indikátory používa, ale ich nesprávne formuluje (uvádzajú metódy, ciele a pod.) Školy používajú pomerne bohaté spektrum autoevalvačných metód, ich účinnosť však oslabuje zatiaľ málo prepracovaný systém indikátorov kvality.

Najčastejšie využívané metódy a formy hodnotenia k diagnostikovaní stavu: hospitácia, rozbor pedagogickej a ostatnej dokumentácie, rozbor prác a činnosti detí, rozhovory s deťmi, učiteľmi, rodičmi, ďalšími partnermi školy, rozbor príčiny neúspechu, a hodnotenia školy inými subjektmi, rozbor verejných vystúpení detí

vrátane videozáznamov, dotazníkov, ankiet. Pribudlo aj hodnotenie riaditeľa školy zriaďovateľom (vyplývajúca povinnosť od šk. roku 2009/2010 v zmysle školského zákona). Tieto metódy a formy hodnotenia nie sú však prepájané do určitého systému, modelu, požadovaných charakteristík, ktoré ak by boli vypracované (ako metodika by mohli poslúžiť aj nižšie uvedené systémové prístupy k riadeniu kvality, úspechu), tak škola dosiahne kredit správnosti procesu pre výstup, čo je podmienkou pre fungujúci evalvačný mechanizmus.

Pri autoevalvácii a hodnotení školy si treba uvedomiť širšie súvislosti jednotlivých aktivít.

Pokiaľ ide o metódy, prostriedky hodnotenia, pred ich použitím je potrebné vedieť:

- prečo voliť práve tú, či inú metódu, nástroj,
- či je v škole niekto, kto ju vie použiť,
- ako je možné spracovať získané informácie,
- aká je možnosť tieto zistenia ďalej využívať.

Problémom je aj nárazovosť a izolovanosť v používaní metód, nástrojov. Pokiaľ nie sú informácie potrebné pre autoevalvačné procesy získavané systémovo, môžu viesť ku skresleným záverom.

Dôležitosť a opodstatnenosť evalvácie ako systému nájdeme v právnych normách:

- Zákon č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve - §5 ods.2, písm. e, f,
- Zákon č.317/2009 Z.z. o pedagogických a odborných zamestnancov - §52, od , a preto evalvačný s.1 písm.b, ods.4
- Zákon č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní - §7,§154, ods.7, písm. a,
- ISCED 0 predprimárne vzdelávanie – zásady a podmienky na vypracovanie ŠKVP, vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov školy.

Evalvačný mechanizmus by sme mali považovať za stimulátor komplexného prístupu škôl k uskutočňovaniu vlastných vstupov, procesov a výstupov. Základom úsilia sa má stať jedinec, jeho názor a sebahodnotenie, z čoho sa potom odvíja ďalší komplexný postup. Je potrebné zdôrazniť, že k sebahodnoteniu jedinca je používaných iba veľmi málo nástrojov, metód a techník. Tieto sebahodnotiace činnosti sú však podstatnou súčasťou autoevalvácie celku (školy).

V praxi materských škôl je v tejto oblasti ešte veľa otáznikov, na ktoré prax hľadá odpovede, najmä z dôvodu nepripravenosti ľudských zdrojov, ale aj absencie metodických materiálov, ktoré by inštruktážne viedli k napĺňaniu cieľových požiadaviek.

Zovšeobecňujúce zhrnutia sme zakomponovali do odkazov a akronymov a ponúkame ako pomôcku rýchlej orientácie, ktorá vyjadruje pojmotvorbu obsahu evalvácie.

Evalvácia je :

- posilnením sebadôvery a autonómie školy - nástrojom na zvyšovanie zodpovednosti za rozhodnutia,
- podporou proaktívnej a kreatívnej práce školy - subvencia ďalšieho vzdelávania učiteľov,
- vnútornou črtou efektívnych škôl - základným prvkom efektívneho plánovania rozvoja, plánovania vytýčených cieľov a preverovania, či dosiahnutia výsledkov zodpovedajúcich predstavám školy,
- mechanizmom, ktorý oprávňuje školu zlepšiť svoju kvalitu zvnútra - jedným z prostriedkov hľadania ciest na naplnenie predstáv o kvalite,
- výzvou pre školu zamerať sa na kľúčové procesy práce v škole - monitorovací progres, ktorý vedie k diskusii o tom, čo konštituuje kvalitu a riadenie podporou myslenia a diskusie o nástrojoch zmeny,
- jednou z povinných oblastí vnútorného systému hodnotenia a kontroly, ktoré si škola vypracováva v rámci svojho školského vzdelávacieho programu s cieľom zvyšovania kvality výchovno-vzdelávacej činnosti,
- dôležitým podkladom pre určenie ďalších potrieb školy a požiadaviek voči deťom, rodičovskej verejnosti, zriaďovateľovi, komunite,
- podkladom na externé hodnotenie školy.

D	dlhodobý, špirálovite prebiehajúci proces,
I	identifikovanie úrovne rozvoja dieťaťa,
A	asistencia dieťaťu v rozvoji jeho osobnosti,
G	globálna - celosvetová,
N	nástroj pre prácu,
O	objektívne zvolené ukazovatele kvality,
S	súčasť pedagogickej práce alebo stimul pre ďalšiu činnosť,
T	tvoriť predpoklady a podmienky,
I	inštrument k poskytovaniu spätnej väzby,
K	krok k trvalému zlepšovaniu,
A	analýza výsledkov činnosti a prác dieťaťa.

H	hodnota , prostredníctvom ktorej dochádza k objavovaniu, vyzdvihovaniu, povzbudzovaniu, alebo kritizovaniu a spochybňovaniu. (Mareš 1991)
O	overovanie splnenia stanovených cieľov,
D	diaľnica k trvalému zlepšovaniu,
N	nástroj na diagnostiku a rozvíjanie dieťaťa,
O	orientácia na ďalšie perspektívy,
T	túžba po poznaní,
E	exponuje komunikačné schopnosti,
N	nástroj procesu humanizácie,
I	identifikácia chýb a problémov, rozpoznávanie pokroku,
E	efektívne, element, emblém, etapa, eventualita- možnosť, evidentný.

E	efektívne a vecné hodnotenie práce,
V	vytváranie pozitívneho sebaobrazu,
A	analýza stavu a hodnotenia podmienok, ako a čo robiť,
L	lúč k zlepšeniu kvality školy (Nezvalová 2002),
V	vedie cez poučenie z vlastnej činnosti a hodnotenia, vytvára z časti celok,
Á	apel pre školu zamerať svoje evalvačné aktivity najmä na kľúčové procesy práce,
C	cesta k úspechu má jasný cieľ,
I	informácia o výsledkoch práce, identifikácia silných a slabých stránok,
A	aktívne a aktuálne orientovaná činnosť – analogický a dynamický proces.

ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA

Na záver možno skonštatovať, že daná problematika je na jednej strane vec prirodzená, na druhej strane veľmi zložitá. Z vlastných skúseností, zo školskej praxe, ale i z odbornej literatúry vyplýva neujasnenosť chápania a taktiež nezakomponovania autoevalvačných procesov v školskom prostredí. Školy neboli zvyknuté na vnútornú evalváciu svojej práce. Mali vždy nastavené – predurčené zvonku kritériá, indikátory a doslova čakali na informácie o ich plnení od vonkajších hodnotiteľov. Zmysluplná autoevalvácia je pre naše školy, ale aj ich okolie (rodičov, komunitu, samosprávu) vecou ešte neprebádanou. Preto je potrebné, aby sa všetci zainteresovaní tým zaoberali a riešili pre vzájomné porozumenie, skvalitňovanie vstupov, procesov a výstupov. Výsledky evalvácie nielen môžu, ale ich verifikáciou sa demonštruje či postupy boli efektívne, či vlastné indikátory boli správne nastavené. Problémy, ktoré sa zistia, pomocou evalvácie sa dajú monitorovať, skorigovať a ukázať cestu ako sa pripraviť na zmenu či ako skvalitniť ďalšie procesy s ich napredovaním.

Implementácia dosiahnutých výsledkov vyústila do spracovania materiálov, ktoré ozrejmuju vzdelávaciu no najmä evalvačnú realitu v materských školách. Naším zámerom a práním bude záujem pedagogickej verejnosti o ich inšpiračný a metodický charakter ako aj o ich modifikovanú implementáciu do praxe. Príspevok predkladá na rozpravu a posúdenie:

- návrh autoevalvačného mechanizmu na monitorovanie a hodnotenie školských dokumentov - ŠkVP, UO – obsahové celky, plán VVČ,
- návrh autoevalvačného mechanizmu na monitorovanie a hodnotenie kvality školy, manažéra a práce pedagóga,
- návrh autoevalvačného mechanizmu na monitorovanie a hodnotenie výsledkov dieťaťa – diagnostika, kompetencie, autoevalvácia dieťaťom,
- ukážky pracovných listov slúžiacich k evalvácií plnenia špecifických cieľov.

Musíme si uvedomiť, že i napriek skutočnosti a to, že pomaly prax získava metodologické zabezpečenie evalvačných mechanizmov, to nestačí. Východiskom a nutnou podmienkou je prijatie výzvy a ochota k zmene, aktívny a systémový prístup, využitie nových informácií a skúseností a v neposlednej miere efektívna kolaborácia všetkých zainteresovaných. Iba takáto cesta môže zabezpečiť zmenu školy, ktorá sa stane zrkadlom modernej doby aj v novom školskom horizonte.

ZÁVER

V príspevku sme analyzovali jednu z funkcií školského manažmentu a to evalvačný systém v školskej praxi materského školstva. Postavenie evalvácie ako hodnotiaceho mechanizmu v každej edukačnej realite.

Naším zámerom bolo poukázať a ponúknuť spracovanie evalvačných mechanizmov v oblastiach manažmentu, školy, zamestnancov, výchovno-vzdelávacích výsledkov a širšieho školského okolia.

Snahou bolo uviesť aj určité metodické podnety pre uplatňovanie evalvácie v školskom prostredí a poukázať na možnosť jej rozvíjania.

Záver by mali poslúžiť najmä tým, ktorí hľadajú odpoveď na otázky ako a kde začať, ako uplatňovať, ako merať, ako zaznamenávať a ako skvalitňovať proces evalvácie, ktorý sa musí stať súčasťou efektívneho manažovania škôl, jeho vstupným i východiskovým úzom.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- ALBERT, A. 2002. *Rozvoj kvality v škole*. Bratislava : Metodické centrum, 2002. ISBN 80-8052-166-2
- BAĎURÍKOVÁ, Z. 2006. *Kvalita materskej školy a možnosti jej posudzovania*. In : *Predškolská výchova*, roč. LX, č. 5.
- BAĎURÍKOVÁ, Z. 2008. *Miesto sebareflexie v práci učiteľky*. In : *Predškolská výchova*. 2007/2008. 62.č.3. ISBN 0032-7220
- BEČVAROVÁ, Z. 2003. *Evaluační procesy v mateřské škole*, RAABE, Vedení MŠ, listopad 2003.
- BEKENYOVÁ, Ľ. 2006. *Hodnotenie v súčasnej škole*. Progresívne trendy v školskom hodnotení. Prešov : MPC, 2006.
- BELIŠ, M.- MIŇOVÁ, M. 2007. *Manažment súčasnej materskej školy*. In: *Kvalita materskej školy v teórii a praxi*. Prešov: In: Kvalita materskej školy. Prešov : MPC Prešov, SV OMEP, PU v Prešove PF, 2007, s. 61-66. ISBN 978-80-8045-443-2
- BENČO, J. 2001. *Metodológia vedeckého výskumu*. Bratislava : Iris, 2001. ISBN 80-89018-27-0
- BLAŠKO, M. 2008. *Úvod do modernej didaktiky*. dostupné na <http://web.tuke.sk/kip/main.php?om=1300&res=low&menu=1310>
- BLAŠKO, M. *Kvalita školy*. Dostupné na <http://web.tuke.sk/kip/main.php?om=1300&res=low&menu=1310>
- ERNST, A. 1988. *Kritériá na posúdenie kvality riadenia výchovno - vzdelávacieho procesu* Prešov, OŠMaTK KÚ 1998.
- FICHNOVÁ, K. - SZOBIOVÁ, E. 2007. *Rozvoj tvorivosti a kľúčových kompetencií detí*. Praha : Portál 2007. ISBN 978-80-7367-323-9
- GAVORA, P. 2001. Diagnostikovanie a hodnotenie žiaka vo vyučovaní. In : *Předškolní a primární pedagogika*. Predškolská a elementárna pedagogika. Praha: Portál 2001. ISBN 80-7178-585-7.
- GMITROVÁ, V. 2007. *Plánovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v materskej škole*. Prešov : MPC, 2007. ISBN 978-80-8045-501-9
- GMITROVÁ, V. – PODHÁJECKÁ, M. 2007. *Pedagogické diagnostikovanie v edukačnom procese v materskej škole*. Prešov : Metodicko – pedagogické centrum 2007. ISBN 978-80-8045-498-2. 98

- GUZIOVÁ, K. 1999. *Program výchovy a vzdelávania detí v materských školách*. Trenčín : Ludoprint, 1999. ISBN 80-967721-1-2
- GUZIOVÁ, K. 2003. *Kompetencie dieťaťa na záver predškolského obdobia*. In : *Predškolská výchova*.2002/2003,57,č.4. ISSN 0032-7220
- GUZIOVÁ, K.- PODHÁJECKÁ,M. 2007.*Hodnotenie kvalitatívnej úrovne kompetencií dieťaťa pri výstupe z predškolského vzdelávania prostredníctvom výskumného nástroja*. In: *Kvalita materskej školy v teórii a praxi*. Prešov : MPC Prešov, SV OMEP, PU v Prešove , PF 2007. ISBN 978-80-8045-443-2
- HAJDUKOVÁ, V. 2007.*Kvalita v teórii a praxi materskej školy*. In: *Kvalita materskej školy v teórii a praxi*. Prešov : MPC Prešov, SV OMEP, PU v Prešove PF, 2007. ISBN 978-80-8045-443-2
- HAJDUKOVÁ, V. a kol. 2008.*Príručka na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy*. Bratislava : MPC 2008. ISBN978-80-8052-324-4
- HAJDUKOVÁ, V. a kol. 2009. *Metodická príručka na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy*. Bratislava : MPC 2009. ISBN 978-80-8052-341-1
- HELUS, Z. 2004. *Dítě v osobnostním pojetí* Praha: Portál 2004 ISBN 80-7178-888-0
- HLAVÁČOVÁ, Z. 2007. *Význam interpersonálnej komunikácie pri riadení školy*. Prešov : Rokus, 2007. ISBN 978-80-8045-448-7
- HLAVÁČOVÁ, Z. 2011. *Súčasná škola a jej smerovanie*. In: Rochovská, M. – Hlaváčová, Z.et.al.: *Rozvíjanie kľúčových kompetencií v predprimárnom a primárnom vzdelávaní*.Ružomberok : VERBUM – vydavateľstvo KU, 2011.
- HUMAJOVÁ, Z. – MAROŠIOVÁ,L.2006. *Model hodnotenia kvality škôl*. Občan a demokracia, 2006. ISBN – 8089140122
- CHUDINOVÁ, A.- ŠIPOŠOVÁ, M. 2000. *K otázkam riadenia materskej školy*. Prešov : MPC ,2000. ISBN 80-8045-212-1
- KASÁČOVÁ, B.2002. *Učiteľ profesia a príprava*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, pedagogická fakulta., 2002. ISBN 80-8055-702-0.32-10-2
- KOLEKTÍV AUTOROV. 2006. *Profesijný rozvoj učiteľa*. Prešov : Rokus, 2006, ISBN 80-89055-69-9
- KOSSOVÁ,B.2000 *Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy*. Prešov : Metodické centrum, 2000. ISBN 80-8045-169-9
- KOŠŤALOVÁ,H,MIKOVÁ,Š,STANG,J.2008.*Školní hodnocení žáku a studentu*. Praha: Portál, 2008, s.63. ISBN978-80-7367-314-7

- KNAPÍKOVÁ,Z-KOSTRUB,D-MIŇOVÁ,M.2002. *Aktivizujúce metódy a formy v práci učiteľky materskej školy*. Prešov : Rokus 2002. ISBN 80-89055-18-14
- MAREŠ, J. 2001.*Sociální klima školy*. In : ČÁP, J., MAREŠ, J. Psychologie pro učitele. Praha : Portál, 2001.(ISBN 80-7178-463-X.
- MATUCHOVÁ,E. 2010. *Evalvácia ako hodnotiaci mechanizmus v manažmente materskej školy: rigorózna práca*. Školiteľ práce: doc. PhDr. Ľudmila Belášová,PhD.
- MATUCHOVÁ,E. 2012.*Hodnotenie edukačného procesu v podmienkach súčasnej materskej školy*: atestačná práca. Ružomberok.: Katolícka univerzita v Ružomberku PF. Školiteľ práce: PaedDr. Zdenka Hlaváčová,PhD.
- MIŇOVÁ,M. 2005. *Technika SWOT analýzy pri zisťovaní a posudzovaní kvality materskej školy*. In: Teória a prax výchovy a vzdelávania v materských školách. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta , 2005, s. 145-150. ISBN 80-68-433-2
- MONATOVÁ, L. Pedagogická diagnostika jako součást úspěšné výchovy předškolního dítěte. In: *Předškolná výchova*, 1992/93, č.1. ISSN 0032-7220.
- NEZVALOVÁ, D. 2002. *Pedagogická evaluace ve škole*. In : Učitel'ské listy, č.4 2001-2002, Příloha pro ředitele s.I-IV. Dostupné na: www.ucitelske-listy.cz/skolmana/m0912011.htm
- NUTILOVÁ,J.- MIŇOVÁ, M.2003.*Hospitácia riaditeľky v materskej škole*. Prešov: Rokus, 2003. ISBN808905532
- OBDRŽÁLEK, Z. 2002. *Škola a jej manažment*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2002, ISBN 80-223 -1690-3
- PASCH,M. 1998. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998, s.104. ISBN : 80-7367-054-2.
- PAVLOV, I. 1999. *Sebahodnotenie (autoevalvácia) kvality školy*. Prešov : Metodické centrum, 1999. ISBN 80-8045-150-8
- PETLÁK,E. 2004.*Všeobecná didaktika*. Bratislava : Iris 2004.ISBN 80-899018-64-5
- PODHÁJECKÁ, M. 2007. Pedagogická diagnostika a jej vzťah k edukačnému programu. In.: PODHÁJECKÁ, M. a kol.: 2007. *Edukačnými hrami poznávame svet*. Prešov: Prešovská univerzita, Pedagogická fakulta 2007. 2.rozšírené aktualizované vydanie. ISBN 978-80 8068-599-7.
- PODHÁJECKÁ, M. – GMITROVÁ,V.2006. *Evaluácia hry v edukačnom procese materskej školy*. In: *Pedagogická evaluace'06*. Sborník z konference. Ostrava :

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity, Katedra pedagogiky 2006. ISBN 807368-272-9.

PODHÁJECKÁ, M.- GUZIOVÁ, K. 2007. Pedagogické diagnostikovanie osobnostných a komunikačných kompetencií detí z hľadiska školskej pripravenosti. In: *Školská pripravenosť detí v kontinuite predškolskej a elementárnej edukácie*. Banská Bystrica : UMB v Banskej Bystrici, PF, 2007. ISBN 978-80-80-83-359-6

POLÁK, A. 2004. Inovace školy podle Daltonského plánu. Prešov: MPC, 2004.

PRÁŠILOVÁ, M. 2004. *Projektování v mateřské škole*. Olomouc: Hanex, 2004, ISBN 8085783-44-4.

PRŮCHA .J . 1996. *Pedagogická evaulace*. Masarykova univerzita, Centrum dalšího vzdělávání učitelů. Brno 1996.

PRŮCHA .J , Valterová. E, Mareš J .2003. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál 2003, ISBN 80-7178-772-8

RÝDL. K. a kol.1998. *Sebahodnocení školy*. Praha: Agentúra Stom, 1998. ISBN : 80-86106-04-7

SLAVÍK, J. 1999. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-262-9.

SLAVÍK, J. 2003. *Autonomní a heteronomní pojetí školního hodnocení – aktuální problém pedagogické teorie a praxe*. In *Pedagogika*. roč. LIII-2003, č. 1/2003

ŠVEC, V. 1998. Jakými klíčovými pedagogickými dovednostmi by měl disponovat budoucí učitel? In: *Zborník Pripravujeme učiteľa pro 21. stololetí a vstup do Evropy*. Olomouc : PdF UP, 1998, s.256.

ŠTULRAJTEROVÁ, M. 2008. Skúšanie ústneho prejavu v cudzom jazyku. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Fakulta humanitných vied, s.36.

ŠNÍDLOVÁ, M. *Úvod do autoevalvácie školy I*. [on line]. Žilina: MPC RP, [cit.2012-01-02]. Dostupné na internete:

http://www.files.mpcskolenie1.webnode.sk/.../Študijný_materiál_Úvod_do_....pdf.

TUREK, I.2005. *Inovácie v didaktike*. Bratislava: MPC v Bratislave, 2005, ISBN 80-8052-230-8

TUREK, I.2008. *Didaktika*. Bratislava : Edícia ekonómia, 2008, ISBN 978-80-8078-198-9

UHEREKOVÁ , M. 2003. *Autoevalvačné nástroje hodnotenia kvality školy*. Bratislava : RAABE. 2003.

VARCHOLOVÁ, M-MALIŇÁKOVÁ, M-MIŇOVÁ, M. 2003. *Pedagogická diagnostika a individuálny vzdelávací plán v podmienkach materskej školy*. Prešov : Rokus, 2003.

VAŠŤATKOVÁ, J..2007. *Úvod do autoevaluace školy*. Olomouc: Univerzita Palackého, v Olomouci, 2007,s 25 ISBN: 80-244-1422-8

WALTEROVÁ,E. 2001 Proměny funkcí školy a rolí učitelů v kontextu vzdělávací reformy. In *Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. ISBN 80–7190–059–5

ZELINOVÁ, O. 2001,2007. *Pedagogická diagnostika*. Praha : Portál, 2001,2007.ISBN 978-80-7367-326-0

ZELINOVÁ, M.2004.Nové možnosti spolupráce rodiny a školy. In: *Rodina a škola*,č.1, 2004

Zákon 245/ 2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon 596/03Z.z.o štátnej správe v školstve a šk. samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch

Zákon 10/1996 Z.z. o kontrole štátnej správe v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŠ SR č. 306/2008 Z.z. o materskej škole v znení vyhlášky MŠ SR č.308/2009 Z.z.

Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Bratislava : MŠ SR – ŠPÚ, 2008. ISBN 978-80-969407-5-2

Predprimárne vzdelávanie 2009-2010, ročenka riaditeľa MŠ. Bratislava: SEducoS Slovak education servise, s.r.o. ISBN 978-80-85757-16-3

Autoevaluace mateřské školy, metodická příručka k vlastnímu hodnocení. Praha:

Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2008. IBSN: 978-80-87000-22-9

Vlastní hodnocení v mateřské škole, aTre 2007.

HODNOTENIE výsledkov dieťaťa

Pozorovací hárok k hodnoteniu kompetencií dieťaťa

Kritériá pre hodnotenie dosiahnutých výchovno–vzdelávacích výsledkov

Pri hodnotení detí učiteľky vychádzajú z profilu absolventa. Na základe uvedených kritérií hodnotia úroveň dosahovaných kompetencií.

	Základný ukazovateľ	Určujúci ukazovateľ	znalosť	porozum	aplikácia	integráci
1.Oblasť perceptuálno-motorická						
1.1	Zmysly	Používanie zmyslov v činnostiach				
1.2	Grafomotorická gramotnosť	Úroveň hrubej motoriky				
		Úroveň jemnej motoriky				
		Primeranosť kresby veku dieťaťa				
		Koordináta zraku ruky				
1.3	Pohybový aparát	Základné lokomočné pohyby				
		Ochota a záujem pohybovať sa				
		Úroveň a prejav pohybových činností				
		Zvládnutie špeciál. pohyb. zruč. a schopností				
		Manipulácia s predmetmi a náčiním				
		Reakcia na zmenu tempa a hudby				
		Záujem o hudobno - pohybové hry				
		Zladenie pohybovej a hudobnej stránky v hre				
1.4	Prac. a hygienické návyky	Sebaobslužné činnosti				
		Samostatnosť pri činnostiach				
		Poriadok a čistota				
		Schopnosť pracovať v tíme				
2. Oblasť kognitívna						
2.1	Intelektová stránka	Uplatňovanie matematického myslenia				
		Rozlišovanie farieb				
		Rozlišovanie geometrických tvarov				
		Úroveň riešenia problémov a konfliktov				
		Jednoduché operácie v číselnom rade				
		Vyjadrovanie vlastných dojmov, pocitov umeleckými výrazovými prostriedkami				
		Orientácia v časových vzťahoch				
		Rozlišovanie v časových vzťahoch				
		Usporiadanie predmety podľa kritérii				
		Reakcia na slovné otázky a pokyny				
		Neslovná reakcia na otázky a pokyny				
		Poznanie domácich, lesných a exotických zvierat, vtákov a voľne žijúcich živočíchov				
		3.Oblasť sociálno - emocionálna				
3.1	Kontakt v komunikácii	Verbálny kontakt s deťmi				
		Verbálny kontakt s dospelými				
		Neverbálny kontakt s dospelými				
		Neverbálny kontakt s deťmi				
		Samostatné vyhľadávanie informácií				

3.2	Rečový prejav	Zreteľne vyslovovanie hlások a hlás. skupín				
		Uplatňovanie aktívnej slovnej zásoby				
		Plynulosť v reči				
3.3	Hry a činnosti	Zapájanie sa do hier a činnosti				
		Pracovné tempo				
		Práca v skupine, podeliť sa				
		Zotrvanie v hre, dokončenie				
		Rozhodovanie sa pre určitú činnosť				
		Prejav radosti z hry				
		Prejav sebaregulácie v hrách				

HODNOTENIE dieťaťa

Diagnostický hárok k hodnoteniu rozvojovej úrovne rozvoja dieťaťa

	Základný ukazovateľ	Určujúci ukazovateľ	4	3	2	1
1.Adaptácia						
1.1	Sociálna adaptácia a prejavy správania	Adaptácia na prostredie MŠ				
		Citová zrelosť				
		Emocionálne prejavy				
		Nevhodné prejavy správania				
2. Kontakty dieťaťa						
2.1	Vzťahy	Postavenie v triede				
		Vzťahy s vrstovníkmi				
		Vzťah s učiteľkou a dospelými				
		Schopnosť ovládať svoje správanie				
3. Komunikácia						
3.1	Kontakt v komunikácii	Verbálny				
		Neverbálny				
		Komunikácia s deťmi				
		Samostatné vyhľadávanie informácií				
3.2	Rečový prejav	Artikulácia				
		Slovná zásoba				
		Plynulosť reči				
		Vyjadrovanie				
4.Rozvojová úroveň						
4.1	Intelektová stránka	Pozornosť				
		Pamäť				
		Úroveň riešenia problémov a konfliktov				
4.2	Percept.-motor.rozvoj– schopnosti a zručnosti	Úroveň hrubej motoriky				
		Úroveň jemnej motoriky				
		Primeranosť kresby veku dieťaťa				
4.3	Kognitívna stránka	Rozlišovanie farieb				
		Počítanie				
		Rozlišovanie geometrických tvarov				
		Riešenie problémov				
5.Sebaobsluha a hygienické návyky						
5.1	Osobná hygiena	Samostatnosť				
5.2	Pracovné návyky	Poriadok a čistota				
		Sebaobslužné činnosti				
		Schopnosť pracovať v tíme				
6. Motivácia						
6.1	Hry a činnosti	Zapájanie sa do hier a činností				
		Pracovné tempo				
		Práca v skupine				
		Zotrvanie v hre, dokončenie				

INDIKÁTORY

K URČOVANIU KVALITY SÚČASNEJ MATERSKEJ ŠKOLY

Výsledok kvality						
1 – veľmi nízka kvalita, 2- nízka, 3 – priemerná, 4 – vysoká, 5 – veľmi vysoká						
P.č.	Položka	1	2	3	4	5
Kvalita edukačného procesu						
1.	vzdelávací program a úroveň jeho realizácie, metódy a formy práce, participácia pedagogického zboru, odbornosť					
2.	proces plánovania a aplikácie VVP korešpondencia s cieľmi ,voliteľnosť štandardy , špecifické aktivity klasifikácia a hodnotenie					
3.	flexibilita pedagógov uplatňovanie inovácií v edukácii (DA, alternatívne prvky, štruktúra dňa) voľnočasové aktivity kľúčové kompetencie zamestnancov - kognitívne, sociálne, personálne					
4.	starostlivosť o nadané deti, deti so ŠVVP dodržiavanie a ochrana práv dieťaťa pozitívna komunikácia a interakcia na vyučovaní i mimo					
5.	kompetencie detí interakcia, pridaná hodnota školy smerom k subjektu a objektu edukácie					
6.	úspešnosť výsledkov VVP zapojenie do edukačných projektov implementácia špecifických aktivít mobilita školy					
Kvalita riadenia						
7.	stratégia školy, hodnoty, vízie a ciele - prenos a uplatňovanie v podmienkach školy					
8.	evalvačné a kontrolné mechanizmy - funkčnosť spätnoväzbová realizácia, ciele					
9.	imídž školy v komunite spolupatričnosť, lojalita, prosperita, kvalita, efektivita kvalita, efektivita					
10.	odborné a ľudské kompetencie vedúcich zamestnancov štýl riadenia					
11.	model riadenia a úroveň manažmentu - administrácia funkcie riadenia organizácia a riadenie chodu školy					
12.	participácia na riadení - podiel školských metodických, poradných samosprávnych orgánov podiel zamestnancov v rozhodovacom procese					
13.	transparentnosť a efektivnosť hospodárenia					
Kvalita ľudských zdrojov						
14.	kvalifikovanosť zamestnancov profesijný rast, vlastné vzdelávacie programy pre zamestnancov, personálna politika					

15.	spolupatričnosť, pomoc, podpora a lojalita k škole - spôsoby a prejavy zadávanie úloh a ich realizácia, plnenie povinnosti						
16.	zainteresovanosť v rozvoji školy delegovanie právomoci a zapojenie do procesov rozhodovania						
17.	pastorálna starostlivosť o zamestnancov i deti školy pracovná spokojnosť, uznanie, pocit úspešnosti						
	rešpektovanie práv						
18.	klíma školy, atmosféra, vzťahy otvorenosť školy smerom k širšej komunite						
19.	informačno - komunikačný servis						
Kvalita podmienok a charakteristika práce							
20.	materiálne - technická základňa, jej údržba a modernizácia hygienická vybavenosť dostupnosť odborných informácií a materiálov aktualizácia informačného a didaktického systému						
21.	mMarketing a sponzoring - zabezpečovanie výchovno-vyučovacích pomôcok moderných pracovných produktov a procesov trhový mechanizmus						
22.	svojpomocné zabezpečovanie podmienok, kreativita preškoľovanie, kurzy						
23.	lokalizácia školy - potreba na trhu práce, počet žiakov moderné technológie, estetizácia nadštandardné vybavenie interiéru a exteriéru ponuka služieb						
24.	úroveň pracovnej morálky a komunikácie, primeranosť a transparentnosť pracovnej vyťaženia						
25.	sociálna politika a osobná vybavenosť kariérne podmienky a sebarealizácia rešpektovanie práv zamestnancov						
26.	podnikateľská činnosť - úroveň, hospodárnosť, využiteľnosť, krytie finančných prostriedkov hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku						
Kvalita spolupráce s partnermi							
27.	rodina a škola - potreby, požiadavky rodina a škola - spolupráca, pomoc						
28.	škola a komunita - potreby, požiadavky, spolupráca, pomoc						
29.	škola a partneri - potreby, požiadavky, spolupráca, pomoc škola a partneri - potreby, požiadavky, spolupráca, pomoc						
30.	benchmarking - porovnávanie výkonov a výsledkov školy v rámci regiónu v celoštátnom meradle						
Kvalita prezentácie školy							
31.	imidž školy - špecifické aktivity, profilácia						
32.	public relation - vzťahy k verejnosti propagácia, styk s médiami						
33.	účasť a umiestnenia na prehliadkach, súťažiach a olympiádach						

Autoevalvačný checklist 1

Najvyššia kvalita súčasnej materskej školy = najvyššie skóre

301 - 400 = veľmi vysoká kvalita školy

251 - 300 = vysoká 201 - 250 = priemerná 101 - 200 = nízka 50 - 100 = veľmi nízka
kvalita

Kritériá pre hodnotenie pedagogického zamestnanca školy

Oblasť	Indikátor hodnotenia	1	2	3	4
Edukačný proces	Úroveň realizácie VVP				
	Poznanie platných dokumentov kurikula predprimárnej edukácie				
	Výber obsahu v súlade požadovanými očakávanými edukačnými cieľmi				
	Flexibilita, uplatňovanie inovácií v EP				
	Kvalita plánovania a projektovania predškolskej edukácie				
	Podiel na tvorbe ŠKVP, UO a plánov VVČ				
	Využívanie nových foriem a metód vo VVP				
	Tvorba vlastného projektu a jeho realizácia vo VVP				
	Vhodnosť výberu moderných materiálnych a technologických prostriedkov edukácie podľa podmienok školy				
	Vzťah k svojej práci, k deťom, k rodičom				
Pracovné podmienky	Zodpovedný prístup k svojim pracovným povinnostiam				
	Samostatnosť, pohotovosť				
	Efektívnosť využívania pracovného času				
	Ústretovosť, ochota a samostatnosť pri plnení úloh nad rámec svojich základ. povinností				
	Pomoc pri riešení krízových situácií na škole				
	Včasné a kvalitné prevedenie úloh dané vedením školy				
	Dodržiavanie pracovného a školského poriadku				
Mimoškolská činnosť	Účasť na školských a mimoškolských akciách				
	Vedenie krúžku na škole				
	Práca v redakčnej rade školského časopisu				
	Podiel na imidži školy				
	Správcovstvo kabinetu, knižnice, vedenie kroniky, albumu				
	Príprava detí na súťaže, olympiády, vystúpenia nad rámec				
	Členstvo a práca v celoštátnych organizáciách s konkrétnym prínosom pre školu				
Metodická činnosť	Poradenstvo, osvetová činnosť				
	Metodická pomoc učiteľom, rodičom, verejnosti				
	Vypracovanie metodického materiálu pre potrebu školy				
Sebarozvoj	Úroveň individuálneho vzdelávania a jeho využitie vo VVP				
	Členstvo v metodických a poradných orgánoch (metodik, koordinátor)				
	Zodpovedný prístup k plneniu úloh uložených počas prerušenia prevádzky školy a hlavného upratovania.				

veľmi dobre 2 - dobre 3 - slabo 4 - veľmi slabo 5 - nedostatočne

Kritériá pre hodnotenie prevádzkového zamestnanca školy

Oblasť	Indikátor hodnotenia	1	2	3	4	5
Pracovné podmienky	Efektívnosť využívania pracovného času					
	Samostatnosť, pohotovosť					
	Ochota zástupu za kolegyňu					
	Dodržiavanie pracovného a školského poriadku					
	Zodpovedný prístup k svojim pracovným povinnostiam					
	Starostlivosť o zverený majetok, majetok školy					
	Podiel na šetrení energií					
	Zabezpečenie opráv					
	Šetrné a efektívne využívanie čistiacich a hygienických prostriedkov					
	Zodpovedný prístup k plneniu úloh uložených počas prerušenia prevádzky školy a hlavného upratovania					
	Včasné a kvalitné prevedenie úloh dané vedením školy					
	Vzájomná spolupráca a ochota pomôcť si v nepredvídaných situáciách					
Mimoškol. činnosť	Účasť na školských a mimoškolských akciách					
	Podiel na imidži školy					
	Ústretovosť v záujme prvoradosti záujmov detí a výchovnej funkcie školy					
Sebarozvoj	Úroveň individuálneho vzdelávania					

veľmi dobre 2 - dobre 3 - slabo 4 - veľmi slabo 5 - nedostatočne

Zamestnávateľ
Organizačný útvar
Adresa zamestnávateľa

Miesto, dátum
Číslo

Písomný záznam
o hodnotení pedagogického /odborného zamestnanca
(príloha Pracovného poriadku pre pedagogických zamestnancov a ostatných
zamestnancov škôl a SZ)

V súlade s §52 zákona č. 317/2012 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pracovným poriadkom školy vo veci hodnotenia. Vám meno a priezvisko hodnotiteľa, funkcia hodnotiteľa, týmto oznamuje výsledok hodnotenia za obdobie od do

Pedagogický/odborný zamestnanec *meno a priezvisko zamestnanca*, narodený, *kategória PZ/OZ*, zaradený do kariérovej pozície u zamestnávateľa na základe celkového výsledku.

dosahuje *uvedie sa slovné hodnotenie dosiahnuté v celkovom výsledku hodnotenia* (nevyhovujúce, čiastočne vyhovujúce, štandardné, veľmi dobré, alebo mimoriadne dobré)

výsledky pri vykonaní pracovnej činnosti

meno a priezvisko hodnotiteľa
funkcia hodnotiteľa (riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy a pod.)!

Rozdeľovník :
1x zamestnanec
1x osobný spis zamestnanca
1x hodnotiteľ

Zamestnávateľ
Organizačný útvar
Adresa zamestnávateľa

Miesto, dátum
Číslo

**P í s o m n ý z á z n a m
o hodnotení riaditeľa školy**

Hodnotiteľ: Obec zastúpená štatutárnym zástupcom

Hodnotený: riaditeľ, škola, meno a priezvisko.....

V súlade s § 23 zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s § 52 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pracovným poriadkom obecného úradu vo veci hodnotenia, v prílohovej časti je spracované hodnotenie o výsledkoch, kvalite, náročnosti výkonu riadiacej činnosti a miera osvojenia a využívania profesijných kompetencií manažéra v zmysle za obdobie od do

Na základe celkového výsledku hodnotenia menovaná/ný

dosahuje

(nevyhovujúce, čiastočne vyhovujúce, štandardné, veľmi dobré alebo mimoriadne dobré)

výsledky pri vykonávaní svojej riadiacej činnosti.

.....
starosta obce

Rozdeľovník:

1x zamestnanec

1x osobný spis zamestnanca

1x hodnotiteľ

Obec

Prílohová časť k hodnoteniu riaditeľa školy

Hodnotiteľ: Obec zastúpená štatutárnym zástupcomstarostom obce

Hodnotený: riaditeľka MŠ

V súlade s § 23 zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s § 52 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pracovným poriadkom obecného úradu vo veci hodnotenia, v prílohovej časti je spracované hodnotenie o výsledkoch, kvalite, náročnosti výkonu riadiacej činnosti a miera osvojenia a využívania profesijných kompetencií manažéra v zmysle za obdobie
od do

Súhrnný výsledok hodnotenia:

			bodové hodnotenie					poznámka
kompetencie			1	2	3	4	5	
1.	Základné predpoklady	odborné						
		interpersonálne						
		konceptné						
		diagnostické						
		analytické						
2.	Kľúčové riadiace schopnosti							
3.	Základné atribúty znalostí a zručností manažéra							
4.	Kompetenčné vlastnosti							
	Výsledok hodnotenia		VEĽMI DOBRÉ					

Legenda:

1 – mimoriadne dobré 2 – veľmi dobré 3 – štandardné 4 – čiastočne vyhovujúce 5 - nevyhovujúce

.....
starosta obce

Vyjadrenie hodnoteného:

.....
podpis

Podrobné hodnotenie aj s komentárom:

1. POZNÁ DOBRE SVOJU PROFESIU

Manažérske funkcie:					
deleguje zodpovednosť,					
aktivizuje druhých, aby splnili svoje povinnosti,					
odstraňuje prekážky brzdiace dosiahnutiu cieľov danej práce, koordinuje prácu kolektívu,					
monitoruje pokrok jednotlivých členov kolektívu.					
Posilňuje stanovené alebo schválené, odporúčané vízie subjektu					
pracuje s kolektívom na formulovaní spoločných vízií,					
dáva jasné pokyny a pomáha stanoviť priority kolektívu,					
objasňuje úlohy a zodpovednosť jednotlivých zamestnancov.					
Chápe zámery nových organizačných foriem:					
vie čo je pre druhých dôležité,					
vie prijať od druhých a dávať druhým,					
vie, ktoré otázky sú pre kolektív kriticky dôležité a kedy zaujať stanovisko,					
vie vyrovnať možné rozpory medzi záujmami vlastného kolektívu a celej organizácii.					
Má prístup k informáciám:					
má požadované znalosti v odboroch jednotlivých profesií, ktoré si dopĺňa,					
vie identifikovať,					
vie hodnotiť a využívať zdroje iných odborníkov, keď sú potrebné.					
Rozumie organizácii:					
chápe súčasne súvislosti a problémy jednotlivých odborov, úsekov.					

2. VEDIE A PODPORUJE DRUHÝCH

Je presvedčený vodca:					
vie sa postaviť a čeliť problémom, vie argumentovať, vie brániť svoje názory					
Je zástancom zmien:					
podporuje zmeny, povzbudzuje podporuje druhých v úsilí o zmenu, pripravuje pre nich organizačné podmienky, pomáha pri zavádzaní zmien, vie dobre zmeny uviesť do praxe.					
Zvláda mnohostranné požiadavky, neočakávané zmeny, vie zastat svoj zámer					

3. VIE DOBRE PRACOVAŤ S KOLEKTÍVOM

Podporuje spoluprácu					
Stará sa o kolekt. prácu, rozvoj kolektívu, vyzdvihuje vzťahy spolupráce vo vnútri kolektívu.					
Vytvára atmosféru, v ktorej je všetko dosiahnuteľné:					
Aktivizuje druhých, povzbudzuje ich a vedie, aby cítili osobný vzťah k práci i organizácii.					
Pomáha druhým rásť a rozvíjať sa:					
Hodnotí silu a potreby jednotlivých zamestnancov kolektívu, dáva spätnú informáciu vhodným spôsobom, v pravý čas formuje náročné úlohy a príležitosti k osobnému rastu a rozvoju.					

4. VIE ÚČINNE KOMUNIKOVAŤ

Pôsobí na druhých					
Ponúka vlastné nápady a ovplyvňuje druhých, vie si získať podporu a ľudí.					
Udržiava a skvalitňuje vzťahy s druhými					
Vyjadruje úprimný záujem o druhých i ich problémy, je k druhým priateľský a otvorený.					
Vie čeliť nepríjemnostiam					
Dokáže hovoriť o nedorozumeniach a konfliktoch, pomáha pri ich odstraňovaní a riešení otvorene a taktne, dosahuje zhody názorov pri rozhodovaní a riešení problémov.					
Podporuje a vytvára podmienky pre slobodné vyjadrovanie názorov, nápadov.					
Vie dobre počúvať druhých					
Sústredzuje sa na to čo hovoria druhí a vidno, že z rozprávania si berie informácie, pri diskusiách v kolektíve vie počúvať, vie odpovedať správne na priame otázky.					

.....
starosta obce

Vyjadrenie hodnoteného:
.....

Zdroj:

- Bečvářová, Z. 2003. Edukační procesy v mateřské škole.
- Bekenyová, L. 2006. Hodnotenie v súčasnej škole
- Humajová, Z.- Marošiová, L. 2006. Model hodnotenia kvality školy.
- Kossová, B. 2000. Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy.
- Košťálová, H. Miková, Š., Stang, J. 2008. Školní hodnocení žáku a studentu.
- Hajdúková, V. a kol. 2009. Metodická příručka na tvorbu školských vzdelávacích programov.
- Rýdl, K. a kol. 1998. Sebahodnocení školy.
- Turek, I. 2008. Didaktika.
- Zelina, M.-Zelinová, M. 1997. Tvorivý učiteľ.
- Autoevaluace mateřské školy, metodická příručka k vlastnímu hodnocení. Praha: Vlastní hodnocení v mateřské škole, aTRe 2007.

Evalvačný mechanizmus k zisťovaniu vedomostnej úrovne dieťaťa z obsahového celku ZIMNÉ TAJOMSTVÁ

Mesiac : DECEMBER

Obsahový celok : Zimné tajomstvá

Témy OC : Mikuláš a jeho kamaráti

Vianoce v lese

Vianoce u nás doma

Špecifické ciele prierezových tém:

1. Osobnostný a sociálny rozvoj (64,92,96,97)
3. Dopravná výchova (74)
4. Ochrana života a zdravia integrovaná do uvedených OC (121,122)
6. Multikultúrna výchova(140,141)
7. Výchova k tvorivosti (17,103,159)
8. Informačno – komunikačné technológie (36,37,38)

Tematické okruhy

Ja som

Ľudia

Príroda

Kultúra

Možnosť A)

Hodnotíme ako boli splnené špecifické ciele z učebných osnov v danom obsahovom celku prostredníctvom päťstupňovej škály hodnotenia.

Možnosti hodnotenia v uvedenom hodnotiacom hárku:

- a) hodnotíme celú triedu
- b) hodnotíme iba niektoré deti, ktoré sú na veľmi nízkej vedomostnej úrovni, alebo nastúpili do MŠ v porovnaní s ostatnými deťmi neskôr

Hodnoty zvládnutia učiva

1 veľmi dobre 2 dobre 3 slabo, 4 veľmi slabo 5 nezvládol

Vo vyhodnocovaní sa môže uvádzať počet detí (d) alebo zvládnutie daného špecifického cieľa celou triedou v uvedených možnostiach percentuálne.

Špecifické ciele z UO		Hodnoty zvládnutia učiva				
		1	2	3	4	5
		d	d	d	d	d
		%	%	%	%	%
č. cieľa	Perceptuálne – motorická (10 cieľov)					
4	Orientovať sa v priestore (vo vzťahu k vlastnej osobe)					
6	Tešiť sa zo spontánnych a riadených pohyb. aktivít					
7	Ovládať základné lokomočné pohyby					
17 Pr.č.7	Zhotoviť výtvary z rozmanitého materiálu, vrátane odpadového, rôznymi technikami (strihať, lepiť, tvarovať materiál atď.), uplatňovať pri tom technickú tvorivosť					
64 Pr.č.1	Uplatniť spoluprácu v skupinovej hudobno-pohybovej alebo hudobno-dramatickej hre					
96 Pr.č.1	Pohybovať a nebáť sa v rôznom prostredí, (sneh, ľad, voda)					
97 Pr.1	Otúžovať sa prostredníctvom vody, snehu, vetra, slnka					
100	Využívať na pohyb rôzne pomôcky					
103 Pr.7	Prejaviť zručnosti a praktickú tvorivosť pri vytváraní produktov z prírodnin prostredníctvom využitia rôznych pracovných a výtvarných techník.					
129	Uplatňovať tanečné prvky (cvalové poskoky, poskočný krok, otočky, úklony)					
	kognitívna oblasť (15 cieľov)					
27	Rozlíšiť a pomenovať členov rodiny					
29	Orientovať sa v blízkosti domova a MŠ					
36 Pr.č.8	Rozlíšiť a jednoduchým spôsobom intuitívne opísať stav zdravia a stav choroby					
37 Pr.8	Dodržiavať zásady ochrany zdravia (s pomocou dospelých)					
38 Pr.8	Zaujať pozitívne postoje k svojmu zdraviu i k zdraviu iných, privolať pomoc dospelého v krízových situáciách.					
58	Uplatniť aktívnu slovnú zásobu vzhľadom na obsahový kontext (zmysluplne rozprávať o svojich pocitoch, zážitkoch, dojmach)					
74 Pr.3	Poznať, rozlišovať, priradovať a triediť dopravné prostriedky podľa miesta pohybu (zem, voda, vzduch)					
75	Priradiť, usporiadať a triediť predmety podľa určitých kritérií					
77	Počítanie minimálne od 1 do 10					
80	Poznať, rozlíšiť, priradiť, triediť a určiť niektoré rovinné geometrické tvary					
104	Rozlíšiť podľa typických znakov ročné obdobia					
107	Poznať, rozlíšiť a určiť na základe priameho alebo sprostred. pozorovania niektoré domáce, lesné a					

	exotické zvieratá, vtáky a voľne žijúce živočíchy					
132	Vnímať a rozoznávať predmety rôzneho materiálu, s rôznym povrchom tvarom, farbou, veľkosťou					
140 Pr.č.6	Zapájať sa aktívne do prípravy osláv sviatkov a spoločenských udalostí vrátane udržiavania ľudových tradícií					
141 Pr.č.6	Vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami pocity dojmy a zážitky z osláv sviatkov					
	sociálno-emocionálna (13 cieľov)					
58	Uplatniť aktívnu slovnú zásobu vzhľadom na obsahový kontext (zmysluplne rozprávať o svojich pocitoch, zážitkoch, dojmoch)					
59	Vyslovovať správne a zreteľne všetky hlásky a hláskové skupiny					
62	Uplatňovať schopnosť analyticko - syntetických hier a činností so slovami					
92 Pr.č.1	Komunikovať otvorene bez bariér a predsudkov					
121 Pr.č.4	Citlivo vnímať krásy prírody, jej čaro a jedinečnosť					
122 Pr.č.4	Hodnotiť prírodné prostredie					
144	Prejavovať radosť z hry					
145	Zapojiť sa do skupinovej hry a spolupráca v skupinovej hre					
150	Rytmizovať ľudové riekanky a detské ľudové a umelé piesne hrou na tele alebo prostredníctvom Orffovho inštrumentára					
159 Pr.č.7	Kresliť, maľovať, modelovať podľa vlastnej fantázie, predstáv a na tému					
167	Počúvať s porozumením rozprávky a príbehy s vianočnou tematikou					
169	Zapamätáť si a prednášať krátke literárne útvary, napr. riekanky, hádanky, vyčítanky, krátke detské básne, atď.					
173	„Písať Obrázkový list Mikulášovi“					

Uvedené skratky a číslovanie v tabuľke :

Ciele v ŠTVP sme si očíslovali od 1 po 173 z dôvodu lepšej orientácie pri ich plánovaní v učebných osnovách..

Pr.č. 1 – prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj

Pr.č. 2 – prierezová téma Ochrana života a zdravia

Pr.č. 3 – prierezová téma Dopravná výchova

Pr.č. 4 – prierezová téma Environmentálna

Pr.č. 5 – prierezová téma Mediálna výchova

Pr.č. 6 – prierezová téma Multikultúrna výchova

Pr.č. 7 – prierezová téma Výchova k tvorivosti

Pr.č. 8 – prierezová téma Informačno-komunikačné technológie

Pravidelne sa opakujúce edukačné ciele- výkonové štandardy		Hodnoty zvládnutia učiva				
		1	2	3	4	5
		d	d	d	d	d
		%	%	%	%	%
Číslo cieľa	Pracovné návyky :					
15 PMO Ja som	Samostatnosť v obliekaní					
	Samostatnosť v jedle					
	Samostatnosť v obúvaní					
	Používať príboru					
	Používať zubnej kefky					
	Používať WC					
16 PMO Ja som	Zachovať v pracovných a technických činnostiach návyky poriadku a čistoty/ upratať po sebe, dávať si pozor na odev					
Otužovanie						
97PMO Ja som	Otužovať sa prostredníctvom vody, snehu, vetra, slnka					
96 PMO Príroda	Pohybovať a nebáť sa v rôznom prostredí / sneh, ľad, voda/					
V aktivitách						
13 PMO Ja som	Dodržiavať zvolené pravidlá, spolupracovať, rešpektovať ostatných					
20 PMO Ja som	Správne sedieť a dodržiavať sklon papiera pri kreslení,					
21 PMO Ja som	Koordinácia zraku a ruky,					
23 PMO Ja som	Kresliť uvoľnenou rukou, plynulo a smelo					
24 PMO Ja som	Správne držať graf. materiál a používať primeranej intenzity tlaku na podložku					
46 SOE Ja som	Požiadat', poďakovať, pozdraviť					
53 SOE Ja som	Uplatňovať a rešpektovať návyky kultúrneho správania a spoločenských pravidiel					
58 SOE Ja som	Aktívna slovná zásoba					
60 SOE Ja som	Používať spisovnú podobu materinského jazyka					
60 KO Kultúra	Rozlíšiť časové vzťahy					
89 SOE Ludia	Rozdeliť sa, obdarovať niekoho a pomôcť					
90 SOE Ludia	Nenásilne riešiť konflikt s iným dieťaťom, dohodnúť sa na kompromise					
144 KO Kultúra	Prejavovať radosť z hry					
146 KO Kultúra	Chápať rôznorodosť hier					
148 KO Kultúra	Uplatňovať tvorivosť v hre					

Možnosť B)

Hodnotíme ako boli splnené operacionalizované špecifické ciele z plánov výchovno-vzdelávacej činnosti v danom obsahovom celku prostredníctvom päťstupňovej škály hodnotenia.

Operacionalizované špecifické ciele (obsahové štandardy) z plánov VVČ

Číslo cieľa	Operacionalizované špecifické z plánov VVČ	Hodnoty zvládnutia učiva				
		1	2	3	4	5
		d	d	d	d	d
		%	%	%	%	%
92	Spoznať a zdôvodniť poslanie a význam Mikuláša a jeho kamarátov čerta, anjela, podnecovať samostatnosť rečového prejavu pomocou rozhovoru (Zpsy, Apsy)					
104	Rozlíšiť a spoznať podľa typických znakov ročné obdobie zima (PKo)					
117	Vyjadriť vlastnými slovami zmeny v prírode vplyvom počasia					
74	Pomenovať a rozlišovať dopravné prostriedky podľa miesta pohybu – zem, voda, vzduch (Zko, Zpsy)					
80	Triediť a určiť niektoré rovinné geom. tvary – kruh, štvorec, trojuholník (Zko)					
77	Vyhľadať počet predmetov od 1 do 5(Ako)					
107	Rozlíšiť lesné zvieratá a vtáky - vrabec, vrana (Zpsy)					
107	Spoznať na základe sprostredkovaného pozorovania niektoré voľne žijúce zvieratá a živočíchy (PKo)					
59	Reprodukovať, aplikovať prostredníctvom prednesu správne a zreteľne výslovnosť všetkých hlások a hláskových skupín so zameraním na hlásku s pri prednese básne (ZPsy)					
159	Výtvarne vyjadriť- nakresliť a namaľovať svoju predstavu čerta podľa vlastnej fantázie, predstáv (PPsy)					
121	Vysvetliť význam prírody a jej jedinečnosť (Pko)					
	Správne reagovať a dodržiavať pravidla hier (Pa)					
104	Rozlíšiť druhy oblečenia vzhľadom k roč. obdobiu(ZKO)					
141	Prejavovať svoje pocity z osláv vianočných sviatkov (Pa)					
6	Prejavovať radosti z pohybových aktivít a hier a činností (Pa)					
17	Vytvoriť vianočnú ozdobu z rozmanitého materiálu s uplatňovaním tvorivosti (Psy)					
58	Prejaviť aktívnu slovnú zásobu rozprávaním o svojich pocitoch, zážitkoch, dojmach z besiedky s Mikulášom (Pa)					
150	Rytmizáciou hrou na detských hudobných nástrojov – xylofón vyjadriť rytmus piesne (Pa)					
103	Prejaviť zručnosť pri dotváraní produktov lepením rôzneho materiálu (Pa)					
29	Vyhľadať, opísať najkratšiu cestu od jedného miesta k druhému od MŠ k obchodu s hračkami (AKo)					
167	Vypočuť si s porozumením a citovým zaangažovaním rozprávky a príbehy s vianočnou tematikou (Za)					
129	Používať tanečné prvky poskočný krok, otočky, úklony) pri pohybovom vyjadrení hudobnej skladby (APsy)					

100	Vyžívať na pohyb rôzne pomôcky pri hádzaní horným oblúkom na cieľ so vzdialenosti 2 m (APsy)					
145	Zapojiť sa do skupinovej hry a vedieť spolupracovať pri dodržiavaní pravidiel, postrehu a pozornosti					
173	Napísať obrázkový list Mikulášovi (Pko)					
96	Nebáť sa pohybovať (vykonávať činnosť) na ľade – šmýkanie, na kopci- zaujať adekvátny postoj k šmýkaniu a sánkovaniu (Ipsy)					
27	Rozlíšiť a pomenovať členov svojej rodiny					
17	Vytvoriť z odpadového materiálu snehuliaka podľa inštrukcií lepením papiera a vaty (Ppsy)					
4	Orientovať sa v priestore (vo vzťahu k vlastnej osobe beh za vedúcim dieťaťom vo viazanom zástupe)					
127	Pohotovo zareagovať na zmenu tempa hudobného sprievodu v behu vo viazaných dvojiciach (Za)					
64	Spolupracovať v skupinovej hudobno - pohybovej hre (Ia)					
36	Rozlíšiť a jed. spôsobom intuitívne opísať stav zdravia a choroby (Z psy, Zko)					
62	Uplatňovať schopnosť analyticko-syntetických hier a činností so slovami					
132	Rozoznávať predmety rôzneho materiálu, s rôznym povrchom tvarom, farbou, veľkosťou (Za)					
169	Reprodukovať krátke literárne útvary, napr. riekanky, hádanky, vyčítanky, krátke detské básne, atď. (Z psy)					
122	Vyjadriť vlastnými slovami prírodné prostredie - jeho hodnotenie					

Používané skratky Ko (kognitívna oblasť) Psy (psychomotor. obl.) a (afektívna oblasť)

Zko – znalosť Ko

Z psy – znalosť Psy

Za – znalosť a

Pko – porozumenie Ko

Ppsy – porozumenie Psy

Pa – porozumenie a

Ako – aplikácia Ko

Apsy – aplikácia Psy

Aa – aplikácia a

Iko – integrácia Ko

Ipsy – integrácia Psy

Ia – integrácia

1. Evalvácia splnenia operacionalizovaných cieľov v uvedených v plánoch VVČ prostredníctvom pracovných listov

3 pracovné listy z OC Zimné tajomstvá vo forme neštandardizovaného pracovného listu (výstupného didaktického testu) na zisťovanie kognitívnych (vedomostí a intelektových zručností) a psychomotorických zručností po uvedenom obsahovom celku.

Pracovný list č. 1 so zameraním na kognitívnu oblasť

Mikuláš a jeho kamaráti

Obsah obrázka : Mikuláš bez čiapky, čižiem a rukavíc iba nohy, kôš a v ňom darčeky
- 5 veľkých a 3 malé v tvare štvorca, 4 červené v tvare trojuholníka,
2 modré v tvare kruhu, vianočný stromček s ozdobami, 3 ozdoby

v obrázku schované - zašifrované, doplnky, vystrihnuté kartičky vyjadrujúce obsah básne, nakreslené 3 veľkosti čižiem, obrázky dopravných prostriedkov bez saní

Sledované oblasti : gramotnosť, čitateľská, kultúrna, prírodovedná, matematická

1/ Problémové úlohy (čitateľská)

- zašifrované predmety - nájdi na obrázku skryté vianočné ozdoby a dokresli k nim tvar, na ktorý sa podobajú
- dopravné prostriedky - vyber tie, na ktorých by mohol prísť Mikuláš (auto, sane ak by bol sneh, vlak) nalep ich na pracovný list

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č.: 74,77,80

2/ Úlohy na dotvorenie

- dokresli Mikulášovi oblečenie potrebné v zime, dokresli mu správnu obuv na zimu a vyzdob ju odpadovým materiálom podľa vlastnej voľby
- dokresli podľa vlastnej fantázie predložený pracovný list, čo by tam ešte mohlo byť a povedz prečo

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č.: 17, 37,103,104, 159

3/ Úlohy kognitívne (kultúrna, prírodovedná, matematická)

- množstvo - sčítaj koľko nesie v koši Mikuláš darčiekov pre deti
- tvary – na darčekom v tvare štvorca vymaľuj červenú mašličku, na tvaroch kruh – žltú mašličku
- poskladaj obrázky na dolný okraj výkresu a prilep ich tak, aby si podľa nich mohol zarecitovať báseň o Mikulášovi, ktorú sme sa učili

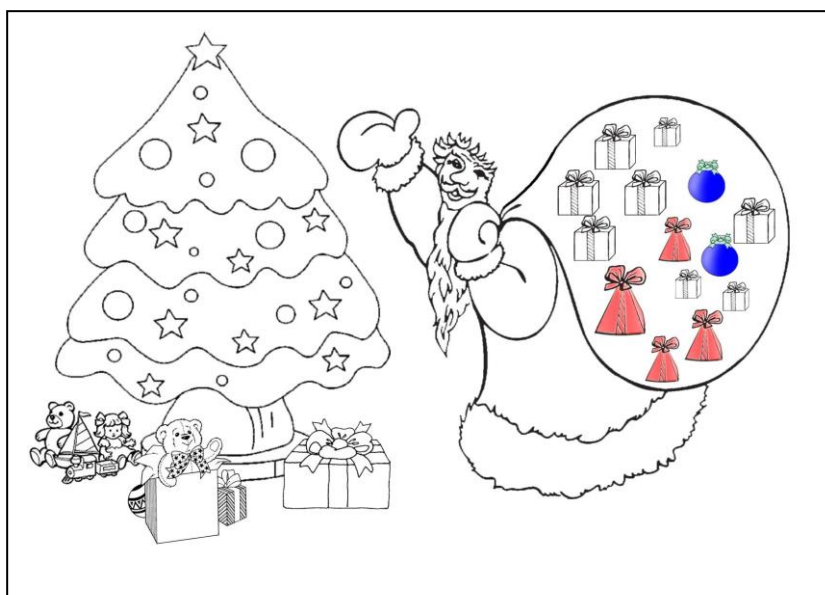
Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č. : 75,77,80, 167,

Ďalšie aktivity:

Zaspievať pieseň k téme obrázka s doprovodom na rytmičkom nástroji

- Zarecitovať báseň k obrázku
- Reprodukovať rozprávku, príbeh súvisiaci s obrázkom
- Vymenovať aktivity súvisiace s obrázkom
- Dokresliť sériu obrázkov k obrázku

Uvedenými aktivitami overujeme špecifické ciele č.: 58, 59, 159, 169,

Pracovný list č. 2 so zameraním na estetickú oblasť

Vianoce v lese

Na ňom je nakreslený : les s listnatými stromami bez lístia a ihličnatými stromami,
jedlička, krmidlo

doplňky: darčeky pre zvieratká – mrkva, medík, seno, huby,
jabĺčka

1/ Problémové úlohy (čitateľská)

- dokresli do pracovného listu to, čo stratil dedko v lese v zime v jednej rozprávke
- povedz, ako sa táto rozprávka volala (Rukavička)
- vyber znak pre počasie aké je dnes vonku a nalep ho do pracovného listu
- poznáš príbeh, ktorý sme si čítali o stromčeku, ktorý si ľudia v zime zdobia
Ako sa volá stromček a ako príbeh?

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č. 17, 104, 167

2/ Úlohy na dotvorenie

- vymenuj zvieratká ktoré vidíš v lese
- dokresli, alebo vyber a dolep zvieratká v poradí akom do rukavičky prichádzali, koľko bolo zvieratiek v rukavičke

- nakresli pod jedličku niektoré darčeky, ktorými sa zvieratká obdarúvali v príbehu o Jedličke
- sčítaj, koľko si ich nakreslil

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č.: 17, 75, 77, 107, 167

3/ Úlohy kognitívne (kultúrna, prírodovedná, matematická)

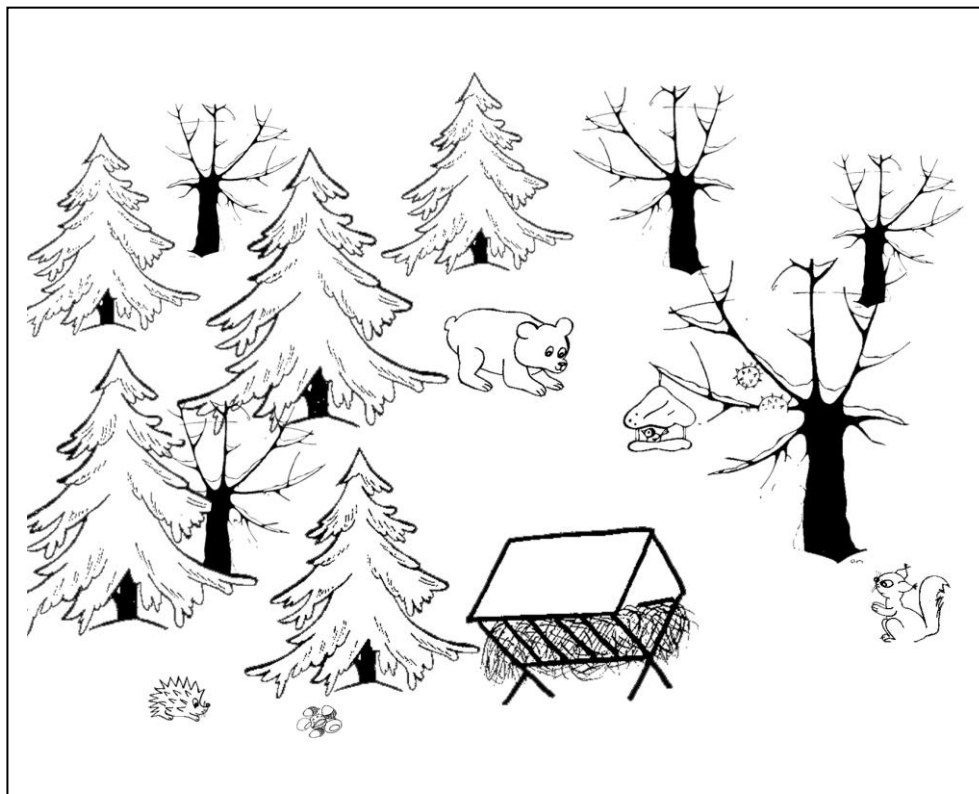
- ozdob vianočnými ozdobami správne stromy (ihličnaté)
- vyber z viacerých vtáčikov vranu a vrabca, prilep ich na výkres, alebo ich dokresli na správne miesto
- nájdi zvieratkám správny darček, ktorý im priniesol ujo horár, sčítaj darčeky
- vyber správne zvieratko ku krmelcu, spoj čiarou zvieratko a krmelec

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č : 86, 125,160, 72

Ďalšie aktivity:

- zarecitovať báseň o zvieratkách
- porozprávať a zahrať rozprávku O rukavičke
- zaspievať pieseň o jedličke
- vyjadriť dramaticky a výtvarne pocity a dojmy z rozprávok

Uvedenými aktivitami overujeme špecifické ciele č.150,169, 170, 171

Pracovný list č. 3: so zameraním na kognitívnu oblasť

Vianoce u nás doma

Na ňom je nakreslená : izba, kapor, vianočný stromček so 6 sviečkami, členovia rodiny

doplňky: predmety z rôznych materiálov, v krabici obrázky symbolizujúce Vianoce

1/ Úlohy na dotvorenie

- vyzdobiť kapra farebnými šupinami
- z geometrických tvarov utvor ihličnatý strom, alebo obrázok ako darček pre ocka
- nakresli vianočný darček, aký by si chcel a povedz prečo

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č: 80, 103, 141, 159,

2/ Problémové úlohy (čitateľská)

- k obrázkom dokresli číslo alebo malé červené krúžky - toľko, koľkokrát si na dané slovo zatlieskal
- Je kapor vták? Ak áno, daj ho do ohrádky.
- Nakresli na pracovný list znak počasia, v ktorom sa na Vianoc chytajú kapry

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č: 62, 104, 107,

3/ Úlohy kognitívne (kultúrna, prírodovedná, matematická)

- poupratuj svoju izbu – potried' predmety do poličiek podľa toho, z akého materiálu sú vyrobené
- dolepiť, dokresliť do pracovného listu obrázky, ktoré symbolizujú Vianoce
- spočítaj a napíš koľko je na vianočnom stromčeku sviečok
- vytlieskaj každý obrázok, ktorý je v pracovnom liste

Uvedenými činnosťami overujeme špecifické ciele č: 17, 62, 77, 132,

Ďalšie aktivity:

- Predniesť krátku vinšovačku k Vianociam

Uvedenými aktivitami overujeme špecifický cieľ č.169

Na záver prebratia OC spoločné zostrojovanie pojmovej mapy so všetkými deťmi

Realizácia opakovania a overovania získaných poznatkov a aktuálnej zóny prostredníctvom pripravených pracovných listov.

II. Evalvácia splnenia operacionalizovaných cieľov uvedených v plánoch VVČ

v posledný deň v každom týždni na záver každej témy

Téma obsahového celku „Zimné tajomstvá“.

Deti poznávaním významu Vianoc a utváraním povedomia o ľudových tradíciách a zvykoch pri ich prípravách prežívajú radostnú atmosféru, rozvíjajú si pozitívne sociálne - interpersonálne skúsenosti, prostredníctvom prípravy na sviatky, učia sa upevňovaniu dobrých vzťahov v rodine i v kolektíve školy, vedú sa k tomu, aby vedeli nielen prijímať, ale aj dávať lásku, náklonnosť, darčeky.

Pozorovaním a opisom zimnej prírody sú motivované k citlivému vnímaniu zmien v prírode a vedené k starostlivosti o zvieratka v lese v čase zimy.

V posledný deň v každom týždni na záver každej témy prostredníctvom zážitkového učenia, projektových hier a praktických činností učiteľka spolu s deťmi overuje a hodnotí splnenie naplánovaných špecifických cieľov.

V prvom týždni v téme Mikuláš a jeho kamaráti sa deti pripravujú na príchod Mikuláša, čerta a anjela, zaoberajú sa prípravou darčiekov a prekvapeniami prostredníctvom projektu pripraveného učiteľkou v kooperácii s deťmi. Vyvrcholením posledného dňa v týždni je spoločné stretnutie detí s Mikulášom, čertom a anjelom v materskej škole za účasti rodičov. Deti sa každý deň v uvedených aktivitách postupne pripravujú na príchod očakávaného dňa. Hodnotenie celého týždňa, prípravy a správania spolu s deťmi zhodnotil Mikuláš. Deti hodnotili seba, ale aj svojich kamarátov, čo sa im najviac páčilo, ako obdarujú svojich najbližších, či počúvajú a pomáhajú pani učiteľke a rodičom a pod..

Takto prebieha aj druhý týždeň pri téme Vianoce v lese, pri ktorej učiteľka kladie dôraz na starostlivosť ľudí o zvieratká v lese a Vianoce v lese. V závere týždňa prostredníctvom zážitkového učenia cez plánovanú návštevu do horárne k lesníkom učiteľka prostredníctvom rozhovoru detí s lesníkmi overuje a hodnotí splnenie výkonových štandardov v danom týždni.

V poslednom týždni prostredníctvom témy Vianoce doma a v materskej škole uvedeného OC Zimné tajomstvá sa deti každý deň v uvedených aktivitách postupne pripravujú na očakávaný deň – besiedku pre rodičov spojenú s vianočným programom pre rodičov a blízkych. Príprava prebieha počas týždňa prostredníctvom aktivít:

- Športový deň – športové hry a zápolenie

Hodnotenie : autoevalvácia športových výkonov, porovnanie svojich výkonov s dosahovanými výkonmi v predchádzajúcom období

- Tvorivý deň - zdobenie triedy, pečenie medovníkov
Hodnotenie : deti navzájom
- Výtvarný deň - zhotovovanie darčiekov pre rodičov
Hodnotenie: autoevalvácia detí , hodnotenie práce ostatných detí
- Hudobný deň – opakovanie pripravovaného kultúrneho programu – tanec, spev, recitácia, scénka
Hodnotenie: deti navzájom
- Deň D - vyvrcholenie záveru týždňa.

Kultúrnym programom pre blízkych a prostredníctvom tvorivej dramatiky učiteľka hodnotí splnenie špecifických cieľov a rodič zhodnotí úroveň výchovno–vzdelávacieho procesu a svoje dieťa, porovnáva jeho pokrok, vystupovanie, vedomosti a zručnosti.

Hodnotenie: Najdôležitejším hodnotením uvedeného tematického celku je pre deti účasť rodičov a ostatných blízkych, ich potlesk a následná pochvala.

Sebahodnotenie

Keď deti zvládnu hodnotenie ostatných i celého kolektívu, učia sa vážiť si sami seba, svojej práce a vedia ju oceniť.

Odmeny

Pre deti je odmenou návšteva divadelných predstavení, kultúrnych a športových podujatí, výlety, spoločné stretnutia s rodičmi, súťaže, ktoré sa viažu k jednotlivým témam a obsahovým celkom. Deti majú uvedené akcie radi a sú pre nich veľkou motiváciou. Dôležité je aj pozitívne naladenie pohladením, pochvalou. Ide o pocity, ktoré v súčasnej dobe veľmi často absentujú.

Hodnotenie učiteľky a hodnotenie deťmi

Je dôležité hodnotenia dňa, týždňa a celého obsahového celku všetkými deťmi. Čo sa im páčilo a prečo, čo sa im podarilo, ale aj nepodarilo a prečo. Učiteľka má byť pre deti vzorom tak v správaní k deťom, ako aj v správaní k dospelým, ku kolegyniam, rodičom. Pre deti je dôležité, aby učiteľ rozumel a chápal, čo robí a hovorí. Učiteľka by mala deťom hovoriť, čo cíti a prečo. Mala by vedieť deťom načúvať, poznať ich potreby, vedieť ich individuality, rešpektovať ich a správne reagovať.

Je dôležité nezabúdať, že pochvalu si zaslúži každé dieťa. Aj dieťa nešikovné za to, že sa snaží, ten, kto falošne spieva za to, že vie tancovať. I ten najväčší nezbedník, u ktorého si myslíme, že ho nie je za čo pochváliť musí cítiť, že je pre nás dôležitý, že nám na ňom záleží a že ho máme radi.